003423

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Año del Libertador General San Martín
1950 liepos 31 d.
Nr. 13 (29)

Karas Korėjoje

Paskutinių dviejų savaičių bėgyje karas Korėjoje vyko tokiu būdu:

LIEPOS 15 d. amerikiečiai, vengdami apsupimo, pasitraukia nuo upės Kum.

LIEPOS 16 d. komunistų artilerija apšaudo Taejon miestą.

LIEPOS 17 d. mūšis prie Taejon miesto. Amerikiečiai sulaiko komunistų veržimąsi ir atima aerodromą. Amerikiečių kariuomenė apleidžia Taejon mietą, palikdama jame tik nežymius apsaugos dalinius su 24-tosios divizijos vadu gen. William F. Dean pryšakyje.

LIEPOS 19 d. prie Pohang ir Fusan uostų įsikelia pimoji ir 25-toji šarvuotos amerikiečių divizijos. Tuo tarpu komunistai visomis turimomis jėgomis iš trijų pusių puola Taejon miestą.

LIEPOS 20 d. dega Taejon miestas. Amerikiečių kariuomenės daliniai nakčia pro pragarišką komunistų patrankų, tankų ir kulkosvaidžių ugnį išsiveržia iš miesto ir susijungia su 24-toios divizijos branduoliu, užėmusiu pozicijas į pietus nuo miesto. 24-tosios divizijos vadas gen. William F. Dean, pats asmeniškai sunaikinęs vieną raudonųjų tanką naujovišku prieštankiniu ginklu, pasilieka priešo pusėje, bet iki šiolei į nelaisvę dar nepatenka. Grįžusių amerikiečių pasakojimu generolas yra sužeistas ir slapstosi gretimose kalvose.

LIEPOS 21 d. iš Pohang amerikiečių daliniai atima komunistų turimą Yongdong uostą, kurį prieš tai smarkiai buvo apšaudę anglų ir amerikiečių kreiseriai. Komunistai puola į pietus nuo Taejon miesto.

LIEPOS 23 d. komunistai atsiima Yongdong, bet vel ji praranda.

LIEPOS 24 d. komunistai staiga puola visuose frontuose, prasiveržia į rytus nuo Taejon, paima Inchon ir pasiekia Kvangju miestą, esantę tik 40 klm. nuo Korėjos pussiasalio pietinių krantų.

LIEPOS 25 d. amerikiečių kariuomenė galutinai apleidžia Yongdong uostą, esantį Korėjos pussiasalio vakaruose. Korėjos pietuose komunistai pasiekia jūrą, apsupa Mokpo uostą.

LIEPOS 26 d. komunistai visomis jėgomis puola, ypač pietų Korėjoje Pusan kryptimi. Amerikiečių daliniai pamažu traukiasi į trikampį Puhang-Taegu-Pusan. Amerikiečių rankose lieka tik ketvirtoji dalis pietų Korėjos.

LIEPOS 27 d. amerikiečių kariuomenė, gelbėdama svarbiausią Pusan uostą, staiga puolė komunistus pietiniame fronte ir atsiima Hadong, esantį 125 klm. į vakarus nuo Pusan. Centriniame fronte amerikiečiai priverčiami pasitraukti 8 klm. į pietus. MacArthur slaptai aplanko Korėjos frontą.

LIEPOS 28 d. komunistai puola visuose frontuose, ieškodami silpnų vietų, pro kurias galėtų prasiveržti. Rytuose amerikiečiai pasistumia pirmyn ir pasiekia Yongdong priemiesčius. Karo laivai ir aviacija be pertraukos bombordoja komunistų susisiekimo kelius, tankus, artilerijos lizdus ir fronto linijas.

Amerikiečių Planai Korėjoje

Gen. Mac Arthur neseniai pasiuntė Saugumo Tarybai pirmąjį oficialų pranešimą apie karą Korėjoje. Pagal tą prenešimą ir vyraujančią JAV karo žinovų nuomonę reikia spėti, kad amerikiečiai Korėjoje stengsis įsitvirtinti trikampyje Pohang - Taegu - Pusan. Šio trikampio plotas sudaro maždaug penktąją dalį pietinės Korėjos respublikos su centru Pusan uoste. Šį trikampį amerikiečiai tikisi galėsią išlaikyti prieš bet kokius komunistų puolimus. Kai bus sutrauktos reikiamos karo pajėgos, prasidės didelė amerikiečių ofenzyva, siekianti užimti visą Korėjos pusiasalį. Šiuo metu turėdami visišką persvarą ore ir jūroje, ameriečiai turi keleriopai mažiau sausumos kariuomenės. Nežiūrint smarkių bombardavimų iš oro ir jūros, komunistai nesulaikomai žygiuoja pirmyn. Amerikiečiai planingai traukiasi į iš anksto numatytas ir paruoštas pozicijas ir atrodo, kad jeigu traukimosi taktika greitai nesibaigs, komunistai užims visą Korėjos pusiasalį.

Nežiūrint ligšiolinių nepasisekimų, amerikiečių kariniai ir politiniai sluogsniai yra nusiteikę optimistiškai. Gen. Mac Arthur generalinio štabo kalbėtojas liepos 27 d. pareiškė, kad amerikiečiams tikrai negresia joks Dunkerkės pavojus. Susirinkusiems karo korespondentams jis pareiškė, kad "jeigu galėčiau pasakyti visa, kas man pačiam yra žinoma, tuojau dingtų visi būkštavimai dėl mūsų padėties Korėjoje".

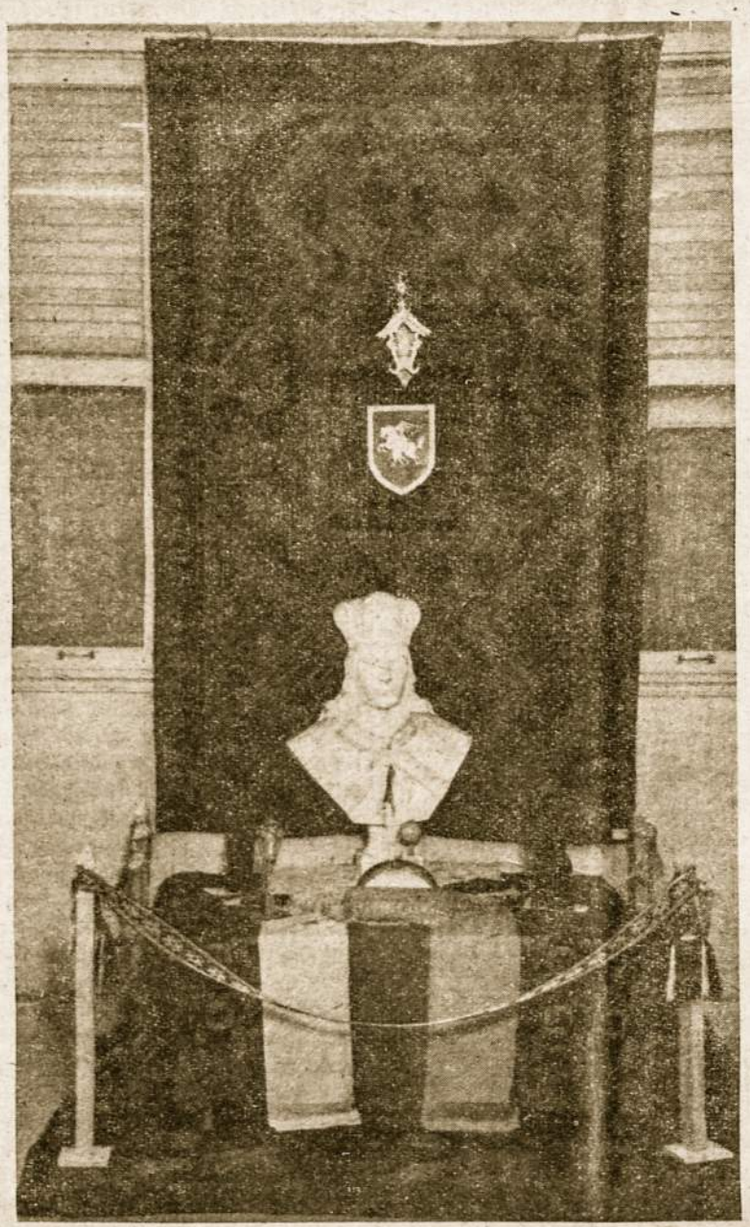

Lietuvių liaudies meno paroda Lietuvių Salėje Avellanėdoje š. m. liepos 22-23 d. Vaizdelyje matome Vytauto Didžiojo biustą su Tėvynės žemės urna ir kt.
(Foto Pablo)

Vakarai mobilizuojasi

JAV neseniai paskyrė 10.500 milijonų dolerių Korėjos karui vesti. Planingai ir palaipsniui vyksta armijos, jūrų ir oro laivynų bei karo industrijos mobilizacija. Tik liepos 26 d. laivynui buvo atiduoti net 48 rezerviniai karo laivai, jų tarpe 3 didieji ir 6 lengvieji lėktuvnešiai, du kreiseriai, 32 naikintuvai ir 5 narlaiviai.

Didžioji Britanija kiekvienu momentu yra pasiruošusi visuotinei mobilizacijai. Prie 780.000.000 svarų karo biudžeto ji pridėji dar 100.000.000 svarų. Į Korėją ruošiasi pasiųsti šarvuotą 3.000 — 4.000 pėstininkų brigadą.

Atlanto Pakto valstybės posėdžiauja Londone. Nors jų posėdžiai yra visiškai slapti, tačiau neabejojama, kad jie liečia Vakarų Europos gynybą ir apginklavimą pagreitintu tempu. Manoma, kad amerikiečių ir anglų divizijos bus perkeltos į vakarų Europos bazes, be ko žemyno gynyba esanti neįmanoma.

Turkija siunčia 4.500 rinktinės kariuomenės brigadą į Korėją. Graikija pažadėjo duoti šešetą lėktuvų. Australija be jau dalyvaujančių mūšiuose karo laivų ir lėktuvų nutarė pasiųsti Japonijoj esantį 600 pėstininkų būrį į Korėjos frontą. Naujoji Zelandija ruošiasi pasiųsti į Korėją artilerijos ir pėstininkų dalinius. Visa tai tuo tarpu turi tik simbolinės reikšmės, bet netrukus turės ir realios įtakos viešajai pasaulio opinijai nuteikti ir visuotinam vakarų pasaulio mobilizavimui pravesti.

Jėgų Santykis Europoje

Liepos 27 d. W. Churchill'is pareiškė, kad šiuo metu Europa esanti mažiau pasiruošusi sutikti staigų bolševikų puolimą, negu pietinė Korėja. Sovietų Sąjunga yra sutraukusi apie 5000 tankų ir 80 divizijų netoli vakarų Europos sienų. Vien tik rytų Vokietijoje sovietai turi kiekvienam momentui paruoštų 250.000 karių ir apie 3000 tankų. Be to turi apie 400.000 apginkluotos vokiečių komunistų milicijos.

Vakariečiai vakarų Votietijoje turi 175.000 karių. Liepos 27 d. sovietai viešai apkaltino vakarų valstybes, kad jos vakarų Vokietijoj laikančios 432.000 apginkluotų vokiečių karių, nuslėptų įvairiose policijos, darbo, sienų apsaugos, geležinkelių ir ugniagesių batalijonuose.

Kaip ten bebūtų, bet pagal paskutiniasias žinias iš Ispanijos, Š. Amerikos karininkai vadovauja Pirenėjų kalnų sustiprinimams prieš galimą sovietų puolimą iš Prancūzijos pusės. Visuotinio aliarmo įtakoje daugelis yra nuomonės, kad trečiasis pasaulio karas yra neišvengiamas ir kad jis galįs prasidėti dar šįmet.

Savanoriai į Korėją Dar Nepriimami

JAV Ambasada Buenos Aires'e praneša, kad šiuo metų dar nėra galimybės priimti savonorius, norinčius iš Argentinos vykti į Korėją kariauti po Jungtinių Tautų vėliava.

SE ESTAN ABRIENDO VENTANAS DE ESPERNZAS . . .

El Sr. don Sergio Fernández Larrain, senador chileno y destacado luchador anticomunista, amigo de Lituania, ha enviado al Sr. Casimiro Cibiras, colaborador de "LAIKAS", una interesante carta, algunos de cuyos fragmentos nos complacemos en publicar.

"Santiago, 7 de Julio de 1950.

Señor don Casimiro Cibiras, Buenos Aires.

Mi respetado y recordado amigo:

Mucho le agradezco el folleto y las interesantes revistas que ha tenido la bondad de enviarme. He leído detenidamente el folleto y sus artículos "Un hombre del Norte expresa la verdad de su país" y "Lituania a través del prisma de sus poetas desterrados"... En esta hora, tan incierta y un tanto promisora, en que se están abriendo ventanas de esperanzas, es profundamente grato leer estos trabajos. Dios mediante, parece que van a quedar atrás estos años de obscuridad y que una nueva aurora iluminará pronto el Occidente. Para quienes, como Ud., han luchado tan dura como tenazmente en la adversidad, estas horas tienen un significado y un valor extraordinarios...

Aún cuando acá las noticias llegan tardías, comprendemos que la Guerra de Corea, necesariamente tendrá que desencadenar la decisión última y la que todos esperamos para resolver el único y fundamental problema de la hora presente... De no ser así, será Rusia la que en la paz habrá ganado la batalla, por incomprensión, cobardía e imbecilidad del mundo occidental... Pero, yo abrigo confianza y creo que, por lo menos, lucharemos por defender nuestra civilización...

Entre nosotros la situación es satisfactoria frente a la cuestión internacional. Aún cuando tenemos una fuerte minoría comunista, gracias a la batida que se le dió dos años atrás, me parece que llegada la hora definitiva no tendremos tropiezos insalvables. Sin embargo, estimo que ningún país de la tierra se va a librar de la resistencia de los núcleos comunistas internos y que será necesario superar con gran energía esa dificultad.

Mientras tanto reciba el respetuoso aprecio de su afmo. amigo

(Fdo.:) SERGIO FERNANDEZ LARRAIN."

Laukiama Formozos Puolimo

Kinijos komunistai viešai pareiškė, kad Formozos išlaisvinimas jau paruoštas. Paskutinėmis dienomis jų artilerija pradėjo apšaudyti Kemoj salas, esančias tarp žemyno ir Formozos, ir jau bandė išsikelti gretimoje Taitan saloje, bet buvo atmušti. Amerikiečių ir anglų Tolimųjų Rytų laivynai yra pasiruošę kiekvienam netikėtumui. Sovietų narlaiviai nuolat pastebimi prie Kanados krantų ir Korėjos vandenyse.

Neramumai Belgijoje

Liepos 20 d. Belgijos karalius Leopoldas III, parlamento kviečiamas, grįžo į Belgiją po 10 ištrėmimo metų. Karalių parsikvietė katalikų partija, kuri turi absoliučią daugumą parlamente ir senate. Komunistai, socialistai ir liberalai reikalauja, kad karalius būtinai atsistatydintų už tai, kad jis 1940 m. kapitaliavo prieš vokiečių kariuomenę ir nesutiko persikelti į Angliją, iš kur toliau būtų galėjęs kovoti už Belgijos išlaisvinimą. Jie kelia riaušes, demonstracijas, streikus ir ruošia atentatus po visą kraštą. Kuo šitas komunistams taip naudingas sąmyšis dėl karaliaus pasibaigs, parodys artimiausioji ateitis.

PRANCŪZŲ PARLAMENTO KOMUNISTINIAI ATSTOVAI RENGIASI IŠVAŽIUOTI

Paryžiaus laikraštis "L'Aurore" praneša, kad paskutinėmis dienomis 80 komunistų atstovų paprašė užsienio pasų sau ir savo šeimoms iškeliavimui į užsienį. Dar nežinoma, kas tuos atstovus nugasdino. Pagal minėtą dienraštį 77 iš jų yra parlamento atstovai ir 3 senatoriai. Dienraštis spėlioja, kad karo atveju "pirmoji komunistų pareiga pabėgti", kaip yra padaręs per paskutinį karą komunistų lyderis Maurice Thorez'as.

Karo Kapeliono Auka

Gen. Mac Arthur štabas liepos 27 d. pranešė, kad pasitraukdami nuo Taejon miesto amerikiečiai neturėjo galimybės pasiimti su savim 30 sunkiai sužeistų karių. Anglikonų ir katalikų karo kapelionai metė burtą, kuris turi liktis su sužeistaisiais. Išmestas į viršų pinigas nukrito paveikslu į viršų, ir katalikų kapelionas — pranciškonas kun. F. G. Felhoelter — pasiliko su sužeistaisiais. Tarnaudamas sužeistiesiems kapelionas netrukus žuvo drauge su jais, pervertas iš karto keliomis komunistų kulipkomis.

"Didžiausiame Nuliūdime"

Liepos 26 d. Popiežius Pijus XII paskelbė naują enciklika viso pasaulio tikintiesiems, kuri prasideda žodžiais "Summi maeroris" ("Didžiausiame nuliūdime"). Enciklikoje šv. Tėvas pabrėžia, kad "neapykanta, melas ir netvarka niekuomet neatnešė žmonijai ką nors gero". Jis primena, kad norint pasiekti tikrąją taiką, reikia gerbti ir laikytis tų dėsnių, kurie yra tokios taikos pagrindas. Jis kviečia visus tikinčiuosius melstis, kad įsigalėtų pasauly teisingumas ir meilė. Jis pabrėžia, kad Bažnyčia kovojo ir kovoja už taiką, tačiau tik už teisingą ir tikrą taiką.

Komunistai Drasko Vokiečių Kapines Lenkijoje

Pagal Varšuvos radio pranešimą, Lenkijos vidaus reikalų komisaras įsakė užakėti visus Lenkijos teritorijoj esančius vokiečių kapus. Tą nutarimą pagrindžia tuo, kad Lenkijoj trūkstą žemės ir kapinynai būsią galima panaudoti javams sėti.

Bandera de la ONU en el Frente de Corea

El Secretario General de las Naciones Unidas, Sr. Trygve Lie (al centro), hace entrega al representante de los Estados Unidos, Sr. Warren Austin (a la izquierda) de la bandera de las Naciones Unidas. El pabellón de la organización internacional será desplegado en el cuartel del General Douglas MacArthur, jefe supremo del comando unificado de las fuerzas que prestan ayuda a la República de Corea. Observa la entrega de la bandera el Sr. Arne Sunde (de Noruega) presidente en ejercicio del Consejo de Seguridad, durante el mes de Julio. La bandera zul y blanco de la ONU fué utilizada anteriormente por observadores militares y el mediador del conflicto en Palestina.

LIETUVIŲ IŠEIVIŲ JAUNUOMENĖ TURI SIEKTI MOKSLO

Rašo Prof. D. GRUODIS

Pačiais sunkiausiais mūsų tautos priespaudos laikais, kai rusų carų valdžia visokiais būdais stengėsi lietuvius tamsinti, kai buvo uždrausta lietuviška spauda, kai žmogų slėgė neturtas, lietuvis visuomet žinojo ir tikėjo, kad vaikus reikia mokyti. Kiekvienas, kad ir mažiau susipratęs lietuvis galvojo, kad mokslo pasiekęs jaunimas netik sau turės geresnį gyvenimą, bet ir tautai padės siekti šviesesnės ateities. Toks lietuvių galvojimas, lietuviškas būdas ir pasiryžimas žūt-būt duoti vaikams mokslo davė gražių vaisių — lietuvių tautiniam atgimimui davė šviesuomenę, davė vadovus tautos kovai dėl laisvės. Šita kova po ilgų metų buvo laimėta visos tautos pasiryžimu ir pastangomis, vadovaujant jos pačios dideliu vargu ir didelėmis aukomis parūpintajai savai šviesuomenei, tai yra mokslo pasiekusiai tautos daliai.

Dabar lietuvių tauta vėl turi sunkią kovą dėl laisvės. Šiai kovai be galo reikalingi vadovai, reikalinga išmokslinta šviesuemenė. Karo audrose ir azijatiško teroro bangose daug lietuviškos šviesuomenės jau žuvo ir ji nenutraukiamai dar tebežudoma. Mūsų tautos laisvės priešai gerai žino, kad šviesuomenė yra jam pavojingiausia, varant nutautinimo darbą. Tad ją pirmoje eilėje ir naikina. Todėl mūsų šviesuomenės gretos yra jau žymiai išretintos. Likusios gyvos kenčia vargą ir priespaudą tėvynėje arba blaškomos po visą platųjį pasaulį.

Tikiu, kad kiekvienam lietuviui yra aišku, jog mūsų tautai vienas pačių svarbiausių reikalų dabartiniu metu yra mūsų jaunuomenės švietimas. Kur ir kaip begyventų lietuvis, niekuomet neturi pamiršti, kad palikti jaunimą be mokslo arba neduoti užbaigti jau pradėtąjį mokslą negalime, kad jokia auka, joks vargas nebus perdidelis duoti savo vaikams mokslą.

Nemaža lietuviškų šeimų išeivijoje, atrodo, tuo dar nepakankamai rūpinasi. Išeivių tarpe dažnai girdėti samprotavimų, kad svetur gyvenant mokslas sunkiai pasiekiamas, kad išviso abejotina mokslo nauda išeivio gyvenime, kad praktiškiau būtų vaikus apmokyti kokio darbo ar amato, iš kurių greičiau, tikriau ir gal net lengviau gali pelnyti sau duoną. Išeivių tarpe neretai galima matyti, kaip jau gerai įsigyvenę lietuviai, turį jau gerai užtikrintą padėtį ir užgyvenę turto, savo vaikus ruošia darbininko ar amatininko būviui, tuo tarpu tikrai galėdami juos leisti mokytis net universitetuose ar kitose aukštosiose mokyklose.

Lietuvių išeivija Argentinoje, tiesa, dar jauna. Antroji josios karta tačiau jau skaitlinga ir josios tarpe matyti tikrai gražaus jaunimo. Tačiau, kiek žinoma, jaunųjų lietuvių skaičius Argentinos universitetuose yra labai mažas. Kodėl toks retas lietuvis tėra studentijos tarpe? Negi dėl lietuvių neturto? Greičiausia dėl to, kad vyrauja pažiūra, jog aukštasis mokslas yra nepraktiškas dalykas, reikalauja daug pinigo ir laiko, o ką jis duos — nežinia. Toks galvojimas nėra teisingas. Mokslą įsėjęs žmogus, bendrai imant, gyvenime visuomet pasiekia daugiau, kaip be mokslo ar su mažu mokslu. Turto prigyventi kartais pasiseka ir žmogui be mokslo, bet su mokslu tas darosi dažniau ir lengviau. Be to mokslą išėję žmonės visuomet begalo reikalingi ir naudingi tautinei bendruomenei, taip pat ir išeivių kolonijai. Jie reikalingi ir būtini tautiniam susipratimui kelti, kultūriniam darbui dirbti ir vadovauti visuomenei. Įsivaizduokime sau, koks lieuvių kolonijai būtų laimėjimas, jei jau dabar ji turėtų čia išmokslintų dešimtis lietuvių gydytojų, inžinierių, advokatų, mokytojų ir kitų garbingų profesionalų, o greta to šimtus lietuvių studentų Argentinos universitetuose. Tai nėra svajonė. Mūsų kolonija skaitlinga ir ekonominiai pasilaikanti. Gyvenant miestuose, kur taip lengvai pasiekiama mokykla, leisti vaikus į mokslą tikrai būtų nesunku. Reikia tik nepamiršti, koks tai visapusiškai svarbus reikalas — tėvams garbė, vaikams šviesesnis, geresnis gyvenimas, visuomenei nauda ir šviesa.

Kalbant šiuo klausimu, tenka paliesti dar vienas reikalas. Yra šeimų, kurios tikrai sielojasi negalėdamos savo vaikus leisti į mokslus del neturto. Tas ypatingai pasitaiko naujųjų ateivių tarpe, jiems dar neįsikūrus naujame krašte. Tokiems jaunuoliams, siekiantiems mokslo ir gabiems, turėtų padėti visuomenė. Tai nėra lengvas ir paprastai išsprendžiamas reikalas. Tačiau jis taip pat nėra neišsprendžiamas. Mes turime tam gražių pavyzdžių. Lietuviai išeiviai per savo organizacijas per keletą metų po karo šelpė iš Lietuvos išbėgusią skaitlingą maksleiviją daugybėje visos Europos universitetų ir kitų mokyklų. To dėka šimtai lietuviško jaunimo baigė mokslus. Ne vienas tokių yra ir Argentinoje. Kitiems baigiantiems mokslą lietuvių kolonijų organizacijos padeda ir toliau. Tai begalo kilnus ir patrijotiškas lietuvių išeivių darbas. Tuo turėtų susidomėti visos lietuvių išeivių kolonijos.

LIETUVIAI PASAULYJE

LIETUVOS SKAUTAI TARPTAUTINIAM SAMBŪRY

Philadelphia, Pa. (LAIC).— Vietos spauda gražiai pamini Lietuvos skautų pasirodymą tarptautiniame skautų "Jamboree" Valley Forge vietovėje, kur Amerikos Revoliucijos laikais Washingtono kariai praleido sunkią 1776-7 m. žiemą.

Lietuviai sudaro 20-tąją draugovę ir turi savo stovyklėlę pirmoje (tarptautinėje) sekcijoje, pagal Port Kennedy kelią. Lietuvos skautu grupę sudaro tremtiniai ,atvykę iš Bostono, Hartfordo, Baltimorės ir Philadelphijos. "Philadelphia Inquirer' idėjo platesnę Don Scott'o korespondenciją, paremtą daugiausia pasikalbėjimu su skautininku Martynu Jurkšu. Jo žodžiais, šiuo metu Amerikoje veikia net 27 grvnai lietuviškos skautų draugovės, priklausančios Boy Scouts of America vadovybei.

Liepos 4 d. skautus filmavo Fox Movietone News fotografas Jess Kižis.

IŠĖJO NAUJAS "LITHUANIAN BULLETIN" NUMERIS

New York (LAIC).— Birželio gale išėjo naujas ALT leidžiamo "Lithuanian Bulletin' 'numeris.

Pagrindiniame straipsnyje apžvelgiama būklė Lietuvoje, "Genocido Ženkle". Pagal įvairius šaltinius, daugiausiai pačių bolševikų daviniais, apskaičiuojamas dabartinis Lietuvos gyventojų skaičius, maskoliškos satrapijos smulkmenos ir kitkas.

Antrame straipsny iškeliamos Sovietų Ambasados melagystės, vėl įrodant pačių maskolių daviniais. Yra būdinga, kad viename puslapy Sovietų Ambasada Vašingtone Paleckio vardu kaltina vokiečius: "Hitlerininkai neslėpė savo sumanymų iškeldinti vietinius gyventojus iš Lietuvos ir apgyvendinti teritoriją išimtinai vokiečiais". Sekančiame puslapy, to paties Paleckio vardu, rašoma: "Lietuvos kaimai labai skiriasi nuo to kas seniau buvo. Provincijos gyventojai irgi keičiasi (arba "kinta").

Trečiame straipsny aprašoma Maž. Lietuvos lietuvių konferencija ir troškimai. Naujame skyriuje paliesta eilė opiausių klausimų, k. t. ALT ir VLIK veikla, tarptautiniai sąjūdžiai, mokyklos tremtyje, lietuvių leidyklos tremtyje, ir balgudžių pretenzijos. Galop, tęsiama bolševikų nusikaltimų dokumentacija, pasiremiant slaptais NKGB įsakymais. Paskutinį 32 pusl. puošia velionies Prezidento Griniaus atvaizdas ir biografija.

Gauti Lithuaninan Bulletin, krepkitės į Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York City 7.

"BAISUSIS BIRŽELIS" ŠVENTOJE ŽEMĖJE

Jeruzalė, Jordanas (LAIC).— Birželio 15 d. 8 val. ryto kanaunikas Stan. Pietruzska atlaikė pamaldas už Lietuvą ir lietuvius prie 3-čiosios stacijos altoriaus —toje vietoje, kur Kristus parpuolė su kryžiumi.

Po pamaldų, prie altoriaus atidaryta ir pašventinta lenta: aukštutinėje dalyje yra žalvarinė Lietuvos sienų (taip primenančių širdį) figura, kurios vidury sidabrinis Vytis, o aukščiau Vyties ir žemiau iškalti žodžiai "Jezau! Gelbėk Lietuvą 1940—1950". Žemutinėje dalyje lietuvių ir anglų kalbomis ant medinės lentos išraižyti žodžiai: "Pabusk, Pasaulio Sąžine! 1940 m. birželio mėn. 15 d. bolševikinė Rusija okupavo Lietuvą, katalikiškąją Pabaltijo tautą. Ligi 1950 m. bolševikinė Rusija išžudė ir Sibiran ištrėmė apie 1.000.000 lietuvių" Aukščiau lentos pakabintas Aušros Vartų Mergelės paveikslas, kurį padovanojo Marijona Ažubalis.

Po pamaldų, svečiai lankė Genocido Parodą, kurią suorganizavo LAIC ir "Draugo" korespondentas Pranas Rupeika. Pamaldose dalyvavo ir parodą lankė Romos katalikų, graikų, armėnų ir maronitų patriarchai arba jų vikarai, ir apie dvylika įvairių tautybių kunigų. Taipgi dalyvavo Senojo Miesto burmistras ir kariuomenės atstovas.

LIETUVA EUROPOS SĄJŪDY

Londonas (LAIC).— Birželio 17 d. Europos Sąjūdžio posedy Lietuvą atstovavo pp. V. Balickas ir Dr. Stasys Bačkis, pastarasis iš Prancuzijos.

Posėdy paaiškėjo, kad Politinių Studijų Komisijos paruoštas projektas rekomendacijų Patariamajam Seimui ir Rytų Europos Politikos Metmenys buvo pagaminti dar prieš priimant Baltijos Valstybes į Sąjudį ir todėl tų valstybių reikalai nefigūravo. Nutarta sekančioje projektų laidoje šį reikalą atitaisyti.

Ukrainiečių ir baltgudžių priėmimo klausimas rastas dar "perankstyviu". Taipgi nusistatyta plėsti Tiesos Skelbimo aparatą, kad pasiektų ir tiksliai informuotų pavergtų kraštų gyventojus apie įvykius svetur. Nutarta priimti albaniečius į Sąjūdį ir atidaryti nuolatinį sekretariatą Štrasburge.

Lietuvių Europos Sąjūdžio delegacijai kol kas pirmininkavo Vacys Sidzikauskas. Centras ir ateityje pasiliks prie VLIKo, betgi numatoma sudaryti sekretariato skyrius Londone, Paryžiuje ir kitur.

BALF ŽYGIAI TARNAVUSIŲ VOKIEČIŲ KARIUOMENĖJE IR MAŽOSIOS LIETUVOS LIETUVIŲ TREMTINIŲ EMIGRACIJOS REIKALU

1950 m. spalių mėn. 13 d. įvyksiančiame Generalinės IRO Tarybos posėdyje Balf pirm. kan. Dr. J. B. Končiaus pastangomis bus stengiamasi per USA atstovą Mr. Warren įnešti sekantieji IRO statuto pakeitimo projektai:

1. Taarnavusius vokiečių kariuomenėje DP, nukentėjusius savo tėvynėse nuo komunistų režimo (pav. buvo nužudyti ar išvežti į Sibirą artimi giminės), bet kovojusius ne prieš alijantus ,o tik prieš savo šeimos žudikus, traktuoti kaip DP ir duoti jiems progą išemigruoti.

2. Klaipėdos krašto bei Mažosios Lietuvos gyventojams taikomą IRO statute nuostatą "gali būt skaitomi už lietuvius" pakeisti ta prasme, kad jie būtų traktuojami lygiai su Didžiosios Lietuvos lietuviais.

Renkami dokumentalūs įrodymai apie lietuvių gyventojų skaičių JAV-bėse. Pasiremiant šiais daviniais, bus kreipiamasi į Amerikos Prezidentą Truman, prašant kvotą į USA padidinti iki 300%. Kvotą pakelti gali tiesiog USA Prezidentas.

IŠĖJO BROŠIŪRA APIE BAŽNYČIOS BŪKLĘ LIETUVOJE

Paryžius (LAIC).— Liepos 11 d. išeina naujas leidinys prancūzų kalba: "La situation de l'Eglise Catholique en Lithuanie".

Brošiūroje apžvelgiama Katalikų Bažnyčios būklė nuo 1940 m.

Triuškinanti Propaganda

Milžiniška vakarų propagandos mašina visu tempu paleista į darbą ir stengiasi tuojau atmušti kiekvieną sovietinės "taikos ofenzyvos" smūgį: "Bijau danajų ir dovanas nešančių!" Tik Jungtinės Amerikos Valstybės propagandai šiemet skiria apie 36.000.000 dolerių, kurių dauguma bus sunaudota propagandinėms filmoms, informacijų centrams ir sustiprintai radio propagandai (VOICE OF AMERICA), skleidžiamai net 25 kalbomis, jų tarpe ir lietuviškai. Šįmet ypatingas dėmesys bus kreipiamas į sovietų pavergtų tautų informavimą apie tikrąją padėtį pasaulyje.

● Birželio 1 d. Popiežius Pijus XII privačioj audiencijoj priėmė žymų Š. Amerikos lietuvių kultūrininką ir spaudos rėmėją kun. Pr. M. Jurą, su kuriuo kalbėjosi lietuvių reikalais. Malonu prisiminti, kad kun. Pr. Juras yra ir "LAIKO" Garbės Rėmėjas.

ESTŲ SEIMAS ŠVEDIJOJE

Stockholmos (LAIC).— Birželio 11 d. Stockholme posėdžiavo Švedijos estų konferencija, sukviesta Estijos Tautinės Tarybos (ENR) — estų VLIKo. Dalyvavo apie 150 atstovų.

Tarybą sudaro keturios pagrindinės partijos: agrarai (konservatyvių partija), ūkininkai ir mažažemiai (liberalai), tautinis centras ir socialdemokratai. Prie jų prisidėjo okupacijos metu ir tremtyje susikūrę sąjūdžiai — liberalų demokratų sąjunga, respublikonai, estų tautinė sąjunga ir radikaldemokratų sąjunga, bene jauniausias junginys.

Kongresas sudarė kaip ir įvadą "baisaus birželio" paminėjimams. Buvęs prezidentas August Rei padarė pranešimą apie tarptautinę būklė estų tremtinių orientacijos požiūriu. H. Rebane padarė estų veiklos užsieniuose apžvalgą. Lietuvių vardu kongresą sveikino V. Žilinskas, latvių vardu Mintautas (Mindaugas) Čakste, nuo lenkų Sokolnicki.

Kongresas pasmerkė sovietų vykdomą genocidą Baltijos valstybėse.

ATGIJO KACETAI SOVIETINĖJE VOKIETIJOJE

Danų žurnalistui Henrik Bonde-Henriksenui, apsimetus vokiečiu, pasisekė pakeliauti po Vokietijos sovietinę zoną. Jis konstatuoja, kad atgaivino sovietai ar įtaise naujas koncentracijos stovyklas šiose vietose: Neubrandenburge, Sachsenchausene, Berlyne, Potsdame, Magdeburge, Torgau, Bautzene, Dresdene, Buchenwalde, Uranbergwerke ir kt. Daugiausia yra Buchenwalde (25.555), Sachsenhausene (25.000) ir Bautzene (30.000)). Ligi 1950 metų pradžios sovietinius Vokietijos kazetus perėjo 186.000 vokiečių, kurių 96.000 nepakėlė bado ir ligų. Sachsenshausone dienai duodavo litrą vandens, 200 grm. kopūstų, 3-5 grm. riebalų. 70% kalinių yra džiovininkai. Moters kas savaitė vedamos "žokti" su rusų kariais. Apie pusė jų apkrėstos lytinėmis ligomis. Kacetuose yra nemaža ir amerikiečių bei britų, apkaltintų šnipinėjimu.

SKAITYTOJAMS ŽINOTINA!

Paskutiniu laiku labai pabrango spauda. "LAIKAS" negalės būti siuntinėjamas tiems, kurie tuojau neužsimokės prenumeratos. Todėl labai prašome nedelsiant kreiptis į "LAIKO" Administraciją arba į artimiausią platintoją ir atsilyginti. Visiems iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

Kas Daugiau Nužudo: Karas ar Taika?

Kiek 2-sis pasaulio karas kaštavo? Laimėtojai ir pralaimėtojai tik kariniam reikalam išleido sumą, rašomą 13 skaitmenų: 1.116.999.000.000,— dolerių. Kare dalyvavusių valstybių kiekvienam gyventojui, įskaitant ir vaikus, kasmet karas atsiėjo po 4.000,— dolerių. Materialinių nuostolių karas padarė dar už 200.000 milijonų dolerių. Tarptautinėm pagalbom ryšium su karu ir jo padarinių likvidavimu išleista dar 15.000 milijonų dolerių. Karo laukuose palikta 22 mil. gyvybių. Jei skaitysim, kad karas truko 6 metus, tai kasmet karas atsiėjo po 186 milijardus dolerių ir 3,6 milijonų gyvybių. O kiek atsieina dabar "taika", arba "šaltasis karas"?

Šveicarų dienraštis "Die Tat" mini, kad Atlanto pakto valstybės ginklavimuisi kasmet išleidžia daugiau kaip 18 milijardų dolerių. O kiek išleidžia tam reikalui sovietai ir jų satelitai? Laikraštis nenurodė, kiek gyvybių atsieina šilta taika. Olandų komunistė Lipper, išgyvenusi 11 metų sovietų kalėjimuose ir stovyklose, mini, kad juose esą per 12 milijonų kalinių. Kalinas ir Nikolskis savo pagarsėjusioje knygoje apie vergų darbus sovietų stovyklose mini nuo 12 iki 20 milijonų. Tai buvo praeityje, kol dar sovietai nebuvo užgrobę Lenkijos, Baltijos valstybių, Čekoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos... Su užgrobimais padidėjo ir vergų skaičius. Dabar dar prisidėjo rytų Vokietijos ir Kinijos vergai. Tad 20 milijonų tenka laikyti mažiausias skaičius.

Sovietų stovyklose žmonės, pagal Lipper, išlaiko 2—5 metus. Imkim vidurkį — 3 metus. Taigi kasmet išmiršta trečdalis arba apie 5—6 milijonai žmonių. Kadangi dabartinė "taika" trunka jau 5 metus, tai nukankintų žmonių jau bus apie 25—30 milijonų. Vadinas, 2-sis pasaulio karas pareikalavo mažiau žmonių aukų, kaip po jo sekusi "taika". Toji "taika" daros juo baisesnė turint prieš akis bolševikų kėslus vis daugiau žemių įtraukti savo įtakon, taigi vis daugiau žmonių skirti į savo mirties stovyklas.

DĖMESIO PASVALIEČIAI!

Vienas "LAIKO" bendradarbis Venecueloje, kilęs nuo Pasvalio, redakcijai atsiuntė 1941 m. birželio 14 d. išvežtų į Sibirą pasvaliečių sąrašą ir jų fotografijas, sudėtas į vieną vinjetę. Jeigu tiek išvežta tik per vieną dieną, tai kiek jų atsidūrė sibire per 9 metus?! Vinjetės nedėdame, nes laikraštyje išeitų per smulki ir neaiški. Štai tų pavardės: TREMTINIAI PASVALIEČIAI, IŠVEŽTI 1941.VI.14: 1) Lipštienė ir Gulbinienė, 2) Jono Velžio šeima, 3) Leinartas, 3) Petkevičius, 5) Zigmantas, 6) Žaldoko šeima, 7) Griniaus šeima, 8) Ig. Lipštas, 9) Lipšto vaikai, 10) Gulbinas, 11) Pr. Traškevičiaus šeima, 12) Prof. Tonkūnas, 13) R. Baniulio šeima, 14) Gulbino vaikai, 15) A. Kuosa, 16) K. Krivickas, 17) P. Misevičius, 18) J. Janušonis, 19) C. Maldutienė, 20) Steponavičius su vaikučiu, 21) Vl. Linkevičiaus šeima, 22) Al. Kuprys su žmona, 23) A. Vyšniauskas su žmona, 24) J. Klungevičiūtė, 25) J. Klungevičius, 26) Šležo šeima, 27) M. Klungevičius su žmona, 28) J. Sabo šeima, 29) J. Džiuvė su žmona, 30,) P. Tomkūnas su dukromis, 31) A. Andzevičiaus šeima, 32) A. Čiuplinsko šeima, 33) Sasnavičiaus šeima, 34) Navako šeima, 35) Petrausko šeima ir 36) Činčas.

Pasvalietis J. S.

IŠKILMINGOS PAMALDOS LIETUVIŲ AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOJE AVELLANEDOJE

● Už Susivienijimo Lietuvių Argentinoje mirusius iškilmingos pamaldos liepos 30 d.

● Už Bališauskų ir Versecių šeimų mirusius iškilmingos pamaldos rugpiūčio 6 d.

● Už Kazimiero Deveikio — Pipiro ir Petrauskų šeimų mirusius iškilmingos gedulo pamaldos su penkeriomis šv. mišiomis įvyks rupiūčio 12 d.

● Už a. a. Jono Dirvelio vėlę rugpiūčio 13 d.

● Už a. a. Liudviko Masevičiaus vėlę rugpiūčio 17 d.

Sov. Rusija Grįžta

Liepos 28 d. sovietų atstovas prie Saugumo Tarybos J. Malik pranešė, kad jis sutinka pirmininkauti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai Jungtinių Tautų Saugumo du Sov. Rusija nutraukia savo 6 mėnesių boikotą ir grįžta. Vakariečiai nustebę klausia, ką tai gali reikšti: vakarų diplomatijos laimėjimą ar tik naują sovietų propagandos triuką?

Belupant obuolius, ant pirštų pasilieka juodos dėmės, kurias galima pašalinti patrynus citrina.

"AIDAI"
YRA VIENINTELIS PASAULIO LIETUVIŲ
KULTŪROS ŽURNALAS
KIEKVIENAS ŠVIESUS LIETUVIS SKAITO
"AIDUS"
ŽURNALĄ UŽSIPRENUMERUOTI GALIMA PAS
Vyt. Namiką,
CHARLONE 1071, PIÑEYRO, BUENOS AIRES
arba "LAIKO" Redakcijoje
Prenumeratos kaina — metams 50 arg. pezų; pusei metų — 25 arg. pezai; atsk. nr. kaina — 4,50 pezo.

AŠ KOMUNIZMUI NEPRITARIU

Dr. J. Gintautas

ŽODŽIAIS KOMUNIZMAS NENUGALIMAS

"Aš komunizmui nepritariu", — sako šiandien ne tik tie, kurie nuo seniai su bolševizmu kovoja, bet ir tie, kurie netaip seniai bolševizmui ir Sovietų Sąjungai simpatizavo. Šitų naujų labai nedidelių atsivertėlių paskutiniais metais padaugėjo todėl, kad "geležinėj uždangoj" pasidarė plyšių. Sovietų armijos atsiradimas Europos vidury, tūkstantinės ir net milijoninės masės bėglių iš sovietų okupuotų kraštų, vokiečių karo belaisviai, Berlyno maišas, pagaliau, Sovietų Sąjungos akiplėšiška tarptautinė politika. štai tie plyšiai, kurie daug kam pasauly atvėrė Jaltoje užhipnotizuotas akis, leido šiek tiek pamatyti bolševikinę tikrovę ir padėjo suprasti komunizmo tikslus.

Šiandien pro minėtus plyšius ateinančių žinių pilni pasaulio leikraščiai. Juose nestinga rašinių, raginančių kovoti su bolševizmu. Jie mielai skelbia valstybės vyrų sumanymus apie ūkines, politines, karines priemones kovai su komunizmu. Tačiau visoj šioj gausioj antikomunistinėj medžiagoj aiškiai vyrauja negatyvinis, griaunamasis atžvilgis. Bolševizmas kritikuojamas, peikiamas, keliamos jo ydos, jis mėginamas griauti žodžiais ir t. t.

Tačiau komunizmas žodžiais nenugalimas ir vien tik negatyvinėmis (reakcinėmis) priemonėmis nesunaikinamas. Ūkinės, politinės, karinės priemonės gali komunizmą sukrėsti ir susilpninti, bet ne likviduoti. Komunizmas nebus sunaikintas nė tada, jei kada nors Vakarų galybės karinėmis priemonėmis pakeistų bolševikinę santvarką Rusijoje, nes komunizmas nėra tik ūkinė, politinė ir karinė sistema. BOLŠEVIZMO ESMĖ GLŪDI MATERIALISTINĖJE PASAULĖŽIŪROJE, materialistinėje etikoje, materialistinėje psichologijoje. Bolševikinis komunizmas — ateistinė religija. O religijos negatyvinėmis *materialinėmis priemonėmis sunaikinti negalima.* Todėl ir sugriovus tą socialinę, ūkinę, politinę ir karinę santvarką, kurią Rusijoje sukūrė marksistinio materializmo pasaulėžiūra ir etika, dar anaiptol nebus įveikta pati marksistinio materializmo pasaulėžiūra. O kol nebus nugalėta marksistinio materializmo pasaulėžiūra ir jos etika, tol nebus pašalintas pavojus atsirasti bolševikinio komunizmo santvarkai bet kuriame krašte. Ji gali atsirasti ir Sovietų Sąjungai žlugus ir net tuose kraštuose, kurie šiandien sovietinei santvarkai labiausiai priešiški, kaip Argentina, Ispanija, Jungtinės Valstybės. Materialistinė pasaulėžiūra pilnai vykdoma Sovietų Sąjungoj, bet tos pasaulėžiūros židinių ir jai palankių nuotaikų yra visuos kraštuos. Todėl norint bolševikinį komunizmą sunaikinti reikia sunaikinti jį gimdančią priežastį, reikia nugalėti marksistinio meterializmo pasaulėžiūrą ir jos etiką.

KAPITALISTAI — KOMUNISTŲ TALKININKAI

"Aš nepritariu komunizmui", — sako šiandien kapitalistinės ūkio santvarkos šalininkai. Bet ar savo etika jie nėra komunistų talkininkai? Žodžiais kapitalistai smarkiai pasisako prieš komunizmą. Vienas kitas bankininkas, pramonininkas vieną kitą tūkstantį dolerių skiria antikomunistinei propagandai. Tačiau nereikia užmiršti, kad tas pats kapitalizmas yra komunistinės sėklos sėjėjas. Juk kas gi darbininką padaro darbo vergu? Kapitalizmo skriaudžiami ir išnaudojami daarbininkai, teisybės ir atpildo siekdami, ėmė telktis į marksistinių socialistų, vėliau į komunistų eiles. Taip buvo prieš šimtą metų, taip yra šiandieną. Ir tada ir dabar kapitalistai pinigą, turtą, mašinas, gaminamas prekes, tai yra daiktus, labiau vertina kaip žmogų ir jo likimą. Daiktai yra jų gyvenimo tikslas. Tiesa, teoriškai neretas kapitalistas pripažįsta žmogui sielą (ne tik sau, bet ir darbininkui), tačiau praktiškai (o tai svarbiau, kaip teorija) dažnas kapitalistas savo fabriką, savo prekę, savo uždarbį stato pirmoj eilėj, pirmiau negu darbininką, kartais net pirmiau negu save patį. Taigi pagrinde kapitalistas ir komunistas labai nedaug tesiskiria: abu žmogaus išganymą mato daiktinėse gėrybėse, ūkinėje gerovėje. Ir kapitalizmui ir komunizmui žmogus tėra priemonė ūkinei pažangai ir gerovei.

Ar maža kapitalistų Amerikoj, Afrikoj, Azijoj, kurie dar ir šiandien su darbininkais elgiasi, kaip su vergais? Ar maža pasauly fabrikantų, bankininkų, prekybininkų, kurie mielai paverstų darbininką vergu, jei tik nebijotų įstatymo ir dirbančiųjų streiko? Ar daug rasis įmoninkų, kurie labiau būtų susirūpinę savo darbininkais, kaip savo mašinomis ir prekėmis? Bet juk visai panašiai žmogus vertinamas ir bolševikinėje santvarkoje, kuri yra ne kas kita, kaip valstybinis kapitalizmas. Ir Sovietų Sąjungoje dešimtys milijonų darbo vergų kankinasi stovyklose, dešimtys milijonų vadinamų laisvų darbininkų tiek tevertinami, kiek jie tinka mašinoms aptarnauti arba kitam kuriam darbui.

Kapitalistų elgesio su žmonėmis panašumas į komunistų elgesį yra talkininkavimas komunizmui.

Talkina komunizmui ir tie, kurie kapitalizmą laiko teisinga santvarka. Talkina komunizmui ir tie darbininkai, kurie sau gyvenimo tikslu pasistato įgyti namus, piningo, įmonę, daiktą aukščiau statydami kaip žmogų. Jie praktiškai pasiduoda tam materializmui, kuris išugdė kapitalizmą ir komunizmą.

SOCIALISTAI, MATERIALISTAI, ATEISTAI KOMUNIZMO TARNYBOJE

Tačiau komunistai pasauly turi žymiai daugiau talkininkų, ne tik kapitalistus ir kapitalistinių nuotaikų žmones. Čia pirmiausia jiems talkina marksistiniai socialistai, taip sakant, tiesioginiai bolševikų tėveliai. Marksistinis socializmas nuo komunizmo nesiskiria savo pagrindais, bet tik savo taktika, nesiskiria savo credo, o tik savo apeigomis. Jų artimai principinei gyminystei ir praktiškai bičiulystei pavaizduoti galima priminti, kad dar labai netolimi laikai, kai vakarų Europos marksistiniai socialistai sutikdavo dalyvauti demokratinėje krašto vyriausybėje tik tuo atvėju, jei joje dalyvaus komunistai. Ogi Italijoje dar ir dabar marksistiniai socialistai tebelaiko bendrą frontą su komunistais ir dirba tam pačiam "rojui" sukurti, kuriam Rusijos komunistai *jau yra paaukoję milijonus nekaltų žmonių gyvybių.*

Talkina komunizmui visi materializmo teoretikai. Bolševizmui jie tuo naudingi, kad teoriškai žmogų nuvertina, pastatydami jį lygiomis su gyvuliu. Jie tai atlieka iš mokyklų katedrų ir spaudoje skelbdami, kad pasauly viskas yra tik medžiaga, kad žmogus tik gyvas medžiago gniužulas. Pagal šias pažiūras komunistams belieka tą pažangų gyvulį, kuris vadinamas žmogum, taip patvarkyti kaip tvarkosi bitės ar skruzdės, arba kaip aviganis piemuo su šunimis tvarko avių kaimenę.

Dar daugiau komunizmui talkina karingieji ateistai. Skelbdami, kad nėra Dievo ir amžinojo gyvenimo, jie žmogų nuvertina ir pastumia į aklą tamsą, kurioj besiblaškydamas žmogus lengvai pakliūva į komunizmo srovę, tikėdamas, kad ji išneš jį į šviesą ir išsigelbėjimą. Kad buržuazinis ateizmas talkina komunizmui, tatai liudija ir mūsų lietuviškoji patirtis. Lietuvą okupavę, bolševikai iš visų nepriklausomosios Lietuvos laikraščių paliko tik ateistinius: "Kultūrą" ir "Laisvąją Mintį", Dr. Jono Šliupo organą.

LIBERALAI RUOŠIA KOMUNIZMUI KELIĄ

Netiesiog talkina komunizmui įvairūs liberalai. Vieni jų tai daro skelbdami ir vykdydami ūkinį liberalizmą, kuris reiškiasi kapitalizmo forma. Antri skelbdami ir vykdydami moralinį liberalizmą, kuris pakerta žmonių dorovę, griauja šeimos moralinį tvirtumą ir visuomenę pastumia į moralinį palaidumą. Visa tai bolševizvmui ne mažiau naudinga, kaip ūkinis ir socialinis chaosas. Treti liberalai, karingai nusiteikę prieš religija, ypatingai prieš Katalikų Bažnyčią, stiprina ir ugdo ateizmą. Ketvirti (dažniausiai įvairūs rašytojai ir kiti meno žmonės), brangindami savo laisvę kaip nelygstamą vertybę, nesiryždami aiškiai pasisakyti už bet kurią pozityvią pasaulėžiūrą ir juo labiau religiją, savo mintimis ir raštais apkrečia visuomenę skepticizmu ir nihilizmu. O tokioj apatiškoj ir chaotiškoj visuomenėje net negausiems komunistams patogu savo planus vykdyti, nes jiems svarbu, kad niekas su jais nekovotų idėjiškai ir moraliai. Todėl įvairios spalvos liberalai labai daug padeda paruošti kelią komunizmui, kuris atėjęs bet kokią laisvę palaidoja.

(Pabaiga sek. nr.)

BOLŠEVIKŲ GAUDOMAS 1940-41 M. (9)

Rašo gen. Teodoras Daukantas

Kur Prisipažįstu Kaltas

Apkaltintas, kad būdamas už Sovietų ribų (Lietuvoje) ir nebūdamas SSSR pilietis (bet Lietuvos), bet būdamas Krašto Apsaugos Ministeris pasielgiau nedraugiškai ir Sovietams nepranešiau apie Zaicevo prašymą, atsakiau, kad "Lietuva tada buvo nepriklausoma valstybė, o aš būdamas jos Apsaugos Ministeris stengiausi jos nepriklausomybę ginti, kaip išmaniau pilniau ir geriau. Visados, būdamas valdžioje, laikiausi nusistatymo palaikyti geriausius santykius su Sovietais, bet nelaikiau ir nelaikau, kad buvau įpareigotas pranešinėti Sovietams apie jų piliečių nusižengimus (tie vyrukai turėjo rekomendaciją iš mūsų Pasiuntinybės Paryžiuje, kur jiems, atrodo, pavyko praeiti "screening'ą", t. y. valymą, bet kaip tai jiems pavyko, nesu patyręs). Jei bus laikomas tas mano veiksmas pagal Sovietų įstatymus nusikaltimu, tai esu kaltas ir tame prisipažįstu, t. y. kad būdamas nepriklausomos valstybės Krašto Apsaugos Ministeris elgiausi, kaip pridera tokiam elgtis, nepranešinėdamas kaip agentas kitai valstybei dalykų, kuriuos pranešinėti nelaikau reikalinga." Prie to dar pridūriau:

—Aš esu įpratęs man pavestas pareigas atlikti kuo geriausiai. Galiu padaryti klaidą, bet tai per neapsižiūrėjimą ar nežinojimą, bet ne tyčia. Aš buvau jūrininkystės inspektorius Klaipėdoje. Paklauskite jūrininką, komunistą sąjungos pirmininką Adomėną (1941 m.), dabar gyvenantį Kretingoje, kaip dažnai mudu sueidavome aptarti reikalus, kaip padėti darbininkams.

—Jūs mane paskyrėte geografijos mokytoju Alytuje. Aš mokiau SSSR geografiją. Paklauskite mokinių, kaip aš stengiausi sužadinti susidomėjimą tuo kraštu ir jį geriau pažinti. Kai jūs mane iš pareigų pašalinote, tai, mano nuomone, yra žalinga jūsų pačių reikalui. Dabar jūs mane padarėte kaliniu, aš ir čia stengiuosi būti geras, drausmingas kalinys. Man skiria visokius nešvariausius, šlykščiausius darbus (juos būtų galima atlikti be to nereikalingo susipurvinimo), aš juos kuo drausmingiausiai išpildau. Esu tiek drausmingas, kad per tris mano kalinimo savaites iš prižiūrėtojo turėjau tik *vieną pastabą.* Paklauskit jo paties. Jis man pastebėjo, kad mano nagai per ilgi. Bet juk pati kalėjimo administracija yra atėmusi visas priemones, kuriomis aš galėčiau juos susitrumpinti.

Tardytojas po šios mano "prakalbos" nusijuokė, net man pačiam leido šypsotis, ką anksčiau pats griežčiausiai buvo uždraudęs. Sekantį kartą mane pavaišino net arbata su bulkutėmis, apteptom sviestu ir uždėtomis dešra. Arbata buvo pasaldinta ir su citrina. Aną kartą vis dėlto pridūrė:

—Klausyk, tu turi suprasti, kad mes tau žirklių duoti negalime. Tai yra griežtai uždrausta. Tu pabandyk sieną nagais pakrapštinėti, nagus ten patrinti, tai patys sutrumpės.

—Klausau, — atrėžiau, ir mane išvedė iš tardytojo kambario.

—Rankas į užpakalį. Nesidairyk į šonus! — rėkė iki ausų ginkluotas prižiūrėtojas. Aš vėl grįžau į rūsį.

ŠUOLIS I ANAPUS (4)

Rašo DR. J. MAČERNIS

MOTERS IR VAIKO KELIAS

Iki šiolei stengiausi trumpai parodyti, kad tikrovė nėra vienalytė ir kad prie įvairių jos sričių esama savaimingo, specifinio priėjimo. Buvo laikai, kada žmonės manė, jog esama tik penkių jutimų, šiandien gi mes žinome, kad jų esame daugiau. Panašiai buvo manoma, kad esama tik dviejų kelių tikrovei pagauti: juslės ir mintijimas. Šiandien gi mes žinome, kad tų kelių yra daugiau. Vieni žmonės iš prigimties ar lavinimosi dėka turi geriau išvystas galias pagauti vienai tikrovės sričiai, kiti gi kitai. Jeigu kas kiek daugiau pasižymi vienoje vertybių srityje, tai dėl žmogaus prigimties ribotumo greičiausiai kitoje srityje jis bus silpnesnis. Didžiais mes skaitome ir gilius mintytojus, ir žymius menininkus, ir heroiško pasiaukojimo didvyrius ir pagaliau šventuosius. Kaip fotometru negalime palyginti įvairios spalvos šviesos versmių, taip negalima pasakyti, kuri iš žmonijos viršūnių yra aukštesnė, jeigu jos yra iškilusios ne vienoje vertybių srityje.

Dabar klausimas, kodėl moteris daugiau iškyla religinių vertybių srityje?

Tam esama įvairių priežasčių. Viena iš jų yra ta, kad moters siela yra labiau panaši į vaiko sielą. Psichologo Jaensch tyrinėjimai atkreipė psichologų dėmesį į stebetinas psichines savybes, kurios neretai spontaniškai pasireiškia vaikų sieloje ir kurios vėlesniame amžiuje dėl lavinimo stokos ar kitų nepalankių sąlygų tampa nusmelkiamos, uždengiamos, paslepiamos. Vaiko siela pasirodo besanti labai atvira pagauti antgamtiniam pasauliui. Kam nežinomas vaikų gyvas religingumas, jų maldos nuoširdumas? Berlyne padarytieji masiniai vaikų tyrimai parodė, kad beveik nėra vaiko, kurs nebūtų pergyvenęs ypatingo šiurpulio (Gruseln), kurs apima žmogų, sueinant į santykį su dvasių pasauliu arba bent kalbant apie tų dvasių pasirodymus (vaiduoklius).

Moteris visą savo gyvenimą pasilieka arti vaiko, turi tą vaiką suprasti ir jį atjausti, todėl turi palaikyti ir vaikiškas sielos ypatybes. Ir gyvenimo sąlygos daugumoje leidžia jai pasilikti vaikiškoje skaidrioje aplinkumoje, nevarginamai tiek kieto darbo ir rūpesčių dėl pragyvenimo ir nekvaišinant save įvairiais narkotikais, kaip, deja, daugis vyrų tai daro.

VYRO KELIAS

Tai viena medalio pusė. Antroji gi pusė yra štai kokia:

Kada gi vyras dažniausiai tampa religingu? Ogi daugumoje tada, kada jį koks vargas, nelaimė prispaudžia, kada sunki liga ar senatvė parodo visą kietumą tikrovės ir niekingumą tų svajonių, tų planų apie biznį, koriuose paskendęs iki šiolei jis gyveno. Nors tai ir keista atrodytų, bet yra tiesa, kad vyras ne tiek tikrovėje, kiek svajonėse gyvena, ne tiek gamta jį veikia, kiek jis stengiasi tą gamtą paveikti ir ją pagal savo norą formuoti. Kada tačiau tikrovės letena jį sunkiai prispaudžia, pvz, mirimo valandoje, tada ir akliausiam, kiečiausiam bedieviui atsiveria žvilgsnis į dar kietesnę tikrovę. Moteris gi prie tos kietos tikrovės yra daug arčiau: kiekvienas gimdymas, kiekvienas mylimo vaiko sunkesnis apsirgimas ar jo mirimas — visa tai yra moteriai tarsi atsimušimas į tą kietą tikrovę, kuri atveria sielos akį dar kietesnei angamtiniei tikrovei pagauti. Ne vyras yra "realesnis" su savo aklumu religijai, bet moteris yra realesnė, nes ji tikriau gyvena pilnutinėje tikrovėje. Ne su panieka reikia mums, vyrams, žiūrėti į moters gyvą religingumą, bet greičiau su pavydu, nes mūsų kelias į religiją — svarbiausiai per mintijimą — yra dygus ir pilkas.

Taip, dygus, sunkus ir pilkas, bet jis yra mūsų, yra vyrų kelias. Per prakaitą turime užsidirbti ne tik kasdieninę duoną, bet taip pat su prakaitu turime prasimuši ir iki Aukščiausios Būtybės, kuri mums atsidengia ne tiek kaip Galybė ar Meilė, kiek kaip Protas, kaip Aukščiausioji Išmintis. Daug daug turėjo vyras padėti minties darbo, kol jis įsiskverbė į gamtos paslaptis ir tą gamtą įkinkė sau į tarnybą. Besirausdamas po tą gamtą, vyras įsitikino, kad turi reikalo ne su aklu, neapskaičiuojamu chaosu, bet daugiau negu plieniniais dėsniais valdomu mechanizmu, už kurio stovi nepalyginamas Mechanikas, Aukščiausias Inžinierius. Vyras studijuoja dešimtimis metų ir kada pažvelgia į didžių bibliotekų knygų lobynus, turi pasakyti sau, jog dar daug žmogiškosios minties, žmogiškojo proto palieka jam nežinoma. O ką besakyti apie didžiulę gamtos, viso kosmoso knygyną!

Kiek tame kosmose įrašytos minties mūsų dar ir nenujaučiama, ne tik kad neištirta! Esama keistų žmonių, keistų teologų, kurie šiaip samprotauja: "Žmogus dar daug ko nesupranta, tad reikalinga yra religija". Pagal juos išeitų, kad jeigu žmogus daug žinotų, tai religiją nebebūtų reikalinga. Tikrumoje gi yra kaip tik priešingai: juo daugiau žinosi, juo labiau pajusi, kas tai yra protas, ir juo aiškiau pamatysi, kad esama Aukščiausiojo Proto. Vyras negali paneigti savo proto, nebent jis būtų beprotis. Taip pat negali paneigti ir daug didesnio proto, kuris įrašytas yra gamtoje. Vyras negali nematyti ir Aukščiausiojo Proto, kurio tik atspindys yra visa kita tikrovė. Sakau negali nematyti to Proto, negali Jo buvimą užginčyti, nes jis turėtų paneigti ir savo protelį, turėtų pasivadinti save bepročiu. O kad nemaža vyrų visgi sugeba padaryti tokį "triuką" — paneigti Aukščiausiąjį Protą, o save skaityti vis dėlto protingu, — tai išaiškina autosugestijos ir pasąmonės psichologija. Norint parodyti, kokiomis sąmanomis ir kerpėmis prižėlusi yra eilinio dabarties vyro siela, reikėtų parašyti atskirą nemažesnį straipsnį.

"SI, SEÑOR!"

O gal dauguma vyrų ne tiek neigia tą Aukščiausiąjį Protą, kiek Jį ignoruoja, nekreipia į Jį dėmesio, nėranda reikalinga skaitytis su Juo? Atrodo, kad dauguma tokių yra. Lenkai turi tam tikrą žodelį — "chamas". Ir, deja, chamizmo, nedėkingumo yra nemaža žmonijoje.

Atvykęs į Argentiną, turėjau tarnauti pas vieną poną. Ko nors paklaustas, aš jam atsakydavau trumpai: "Si", užmiršdamaas pridėti "señor". Už tai tas ponas užpyko ant manęs ir atleido iš tarnybos. Jeigu poniukas, kuriam aš nieko nesu skolingas, užsirūstina, kad jo įsakmiai ir žodžiu nepagerbiu, tad kaip turi užsirūstinti tas Aukčiausias Ponas, iš kurio mes turime viską, net pačią mūsų būtį? Tikrai yra chamizmas bent sekmadienį nenueiti bažnyčion ir tenai viešai nepasakyti Jam: "Si, Señor!" Štai mes tavo vaikai, dideli ir maži, vyrai ir moterys dėkojame Tau už visas gėrybes, ką tik turime ir už pačią būtį. O dėkoti turime daug ir daug už ką.

Radio priimtuvo rankeną dabar daug kas sukinėja be jokios minties ir klausosi gal kokio kvailo negrų šokio. Kada gi prieš 30 metų, radio atsiradimo pradžioje, aš pirmą kartą klausiausi radio, tada aš kaip retai kada nuoširdžiai meldžiausi, dėkodamas Dievui, kad Jis taip didžią sutvėrė žmoguas sielą, nes aš tada žinojau, koksai ilgas ir sunkus minties kelias reikėjo nueiti, kad tą radio pagaminus.

Žiūrėdamas į žvaigždėtas dangaus platybes ir žinodamas, kaip iš tų menkų šviesos spindulėlių, kurie iki mūsų dešimtimis ir šimtais milijonų metų keliauja, žmogus išskaito daugybę stebėtinų dalykų, nekartą džiaugsmingai šaukiau savo viduje: "Si, Señor!" Nuoširdžiausias Tau ačiū už tai, kad taip didį sutvėrei Tu mane, mano sielą. Studijuodamas matematiką ir mintydamas apie tą nepabaigiamą, neišmatuojamą idealųjį pasaulį ir apie amžinąsias tiesas, sakau: "Si, Señor!" Dėkoju Tau, kad Tu mano sielą sutvėrei taip plačią ir nemirtingą, kaip platus ir amžinas yra mano maistas — visas vertybių pasaulis.

Kol daugelis vyrų nesikreipia į savo Tvėrėją su panašiais padėkos žodžiais, tol jie yra sunykę, sumenkėję, neišauklėti, nedėkingi storžieviai, nors savo kūnu jie ir būtų gražūs, puošnūs ir išsikvėpinę. Kaip sena pana savo veido raukšles stengiasi užmaskuoti storu pudros sluoksniu, tai tokie vyrai stengiasi užrėkti savo sielos tuštybę garsiais sau prikergiamais epitetais, kaip "pirmeivis", "laisvamanis", "modernus". Ta autosugestija gelbsti šiek tiek iki mirties patalo, bet tada ir jie pamato šios apgaulės niekingumą. Tik, deja, tada jau būna pervėlu: jų gyvenimas praleistas tuštybėse.

Mokslas ✦ Menas ✦ Literatūra

Gražus Tautinio Ansamblio Vakaras

Šio mėnesio 22 dieną Lietuvių Tautinis Ansamblis, švęsdamas savo metines sukaktuves, suruošė Lietuvių Salėje, Avellanedoje, seniai lauktą meno vakarą.

Kaip paprastai Ansamblio parengimų proga, daugumas bilietų buvo išpirkta jau iš anksto. Parengimo vakare graži lietuviška publika veikiai užpildė salę ir kiek pavėlavusiems greit nebeliko vietų. Programai įpusėjus, būtų reikėję veik tūkstančio vietų salės, kad patogiai sutalpinti visus žiūrovus. Šie faktai liudija apie nepaprastą Ansamblio populariškumą mūsų visuomenės tarpe ir kartu rodo nuoširdų lietuviško meno įvertinimą.

Pirmoje programos dalyje buvo suvaidintas "Kermošius", ponios A. Zotovienės paruoštas dviejų veiksmų vaizdelis iš lietuviško kaimo gyvenimo. Kaip paprastai, režisavo A. Petravičius, dainoms vadovavo A. Stasiulis, tautiniams šokiams V. Namikas. Dekoracijas veikalui nupiešė R. Kuprevičius, artistų grimavimą atliko A. Jablonskytė.

Vaidinimas praėjo sklandžiai ir paliko labai gerą įspūdį, ypač patiko antrasis veiksmas. L. Petravičienė, J. Zubrickas, K. Arasimavičius, M. Mikalčienė, J. Gasiūnas, A. Zotovienė, J. Surkevičienė, P. Karavaitis, V. Ališauskaitė, V. Namikas ir kt. vykusiai atliko įvairių kaimo žmonių roles. K. Juškevičius pažymėtinai gerai suvaidino ūkininką Motiejų, O. Deveikienė sukūrė įtikinančią karabelninkę Mortą, Z. Jaunius labai vykusiai suvaidino ūkininkaitį Praną. Labai gerai išpildytos liaudies dainos ir tautiniai šokiai antrojoj daly sužavėjo žiūrovus ir buvo palydėti karštais plojimais.

Pasibaigus vaidinimui, Ansamblio dalyviai įteikė dovanas A. Petravičiui, A. Stasiuliui ir V. Namikui, gražiai pažymėdami šių vadovaujančių asmenų nuopelnus ir pasišventimą kilniam Ansamblio darbui.

Prieš pradedant antrąją programos dalį, agr. A. Šantaras nuoširdžiai pasveikino Ansamblį Lietuvai Išlaisvinti Centro ir jam priklausančių organizacijų vardu, teisingai pastebėdamas, kad lietuviškų svečių perpildyta salė yra geriausias įrodymas to širdingo įvertinimo ir pritarimo, kuriuo lietuviška visuomenė lydi Ansamblio veiklą tautinio meno srity.

Jo linkėjimai rado nuoširdų atgarsį visoje publikoje ir buvo palydėti griausminga ovacija.

Telegrama Tautinį Ansamblį sveikino Lietuvos Ministras P. Amerikai Dr. K. Graužinis. Šv. Cecilijos Choras raštu linkėjo geriausios kloties bendrame lietuviško darbo kelyje.

Antrąją programos dalį išpildė mišrus Ansamblio choras muziko A. Stasiulio vadovybėj. St. Šimkaus "Jankaus daina" ir N. Martinonio "Loja Šunes" smagiai nuteikė žiūrovus. V. Paulausko "Miškų Gėlė" ir J. Tallat-Kelpšos "Meno Daina", pirmą kartą girdėtos, nepaprastai patiko ir padarė gilaus įspūdžio. V. Kuprevičiaus "Pajūriais", darniai ir su įkvėpinu išpildyta, sukėlė nepabaigiamas ovacijas ir buvo pakartota. Rež. A. Petravičiui tarus atsisveikinimo žodį, Ansamblio programa ir baigėsi.

Šis naujas Lietuvių Tautinio Ansamblio pasirodymas vaizdžiai parodė ansambliečių pajėgumą ir nuolat daromą pažangą. Ypatingo paminėjimo yra vertas choras, kurį tikrai galima skaityti stipriu lietuviškos dainos meną atstovaujančiu vienetu Argentinoj. Puikus taip pat tautinių šokių grupės darbas. Juos stebint jaučiama, kad turėdami daugiau vietos, galėtų patiekti tikrai nepaprasto grožio reginį.

Baigiant tenka nuoširdžiai pasveikinti Lietuvių Tautinį Ansamblį naujų sukaktuvių proga, padėkoti už šią naują lietuviško meno šventę ir palinkėti, kad pasiektī laimėjimai būtų paskatinimu ieškoti naujų, dar gražesnių ir didesnių pasisekimų jo kilniame meno ir lietuviškumo darbe.

LS.

"Kermošius" (II veiksmas).

ŽURNALISTAS IR RAŠYTOJAS
KAZYS ČIBIRAS

25 Spaudos Darbo Metų Proga

Rašo ALFONSAS GRAUSLYS

Vilnija yra davusi mūsų tautai eilę didelių tautos darbininkų ir patriotų. Patriotų ypatingai nesutepto idealizmo ir iš jo kylančio pasiaukojimo. Tą pabrėžtiną skaistų vilniečių patriotizmą kurstė jau pačios jų gyvenimo sąlygos. Tai pirmiausiai svetima priespauda ,net ir tuo laiku slėgusi Vilniaus kraštą, kai čia pat didžioji Lietuvos dalis džiaugėsi laisve. Iš už vadinamos demarkacinės linijos pučiantys laisvės vėjai juos svaigino ir tą laisvę, čia priespaudos užgniaužtą, taip svajingai patrauklią rodė. Gyvendami be to tame Vilniuje ar jo spindulių rate, kur viskas taip primena mūsų didžiąją istorinę praeitį, kur viskas tos praeities tartum šventa relikvija atrodė, jie jautė aukštą lietuvišką savigarbą, jie didžiavosi lietuvybe. Ir todėl retai kur lietuviškas darbas buvo daromas su taip dideliu pasiaukojimu, be jokių žemų išskaičiavimų, kaip tenai. Skurdi medžiaginių turtų žvilgsniu Vilnija nebuvo tinkama dirva materializmo dvasiai tarpti. Ji kelte kėlė mintis ir svajones idealų link. Pagaliau daugybė lietuviško darbo kankinių to krašto kalėjimuose sudarė heroišką, kilnias širdis pagaunančią nuotaiką.

Iš tokios tat Vilnijos ir tokios vilnietiškos nuotaikos kilo Kazimieras Čibiras. Į tuos tat Vilniaus krašto nuotaikų rėmus reikia jį įstatyti norint jį teisingai suprasti ir įvertinti.

Matydamas jį dabar mūsų tarpe jauną, pilną sumanymų ir besiveržiantį į naujus darbus, gal ne vienas nustebs, kad jau suėjo net 25 metai, kai jis paėmė plunksną į ranką, ryždamasis tautai tarnauti. Tačiau tas ilgas darbas anaiptol nerodo jo amžiaus senumo, o vien tik tai, kad jis dar vaikas, mokinukas būdamas, jau ėmėsi rašymo darbo. Tos plunksnos jis nepaleido per visus 25 metus iš savo rankų, ir kas jį geriau pažįsta, gali drąsiai teigti, kad ir nepaleis. Spauda — tai jo darbo laukas. **Rašyti — tai jo gyvenimo pašaukimas**, kurį nenukrypdamas ištikimai vykdo. Tai jo kilnioji aistra, kuriai jis džiaugsmingai pasiduoda.

Rašo jis ne tam, kad rašytų, bet tam, kad savo raštais tautai ir tiesai tarnautų. Ne veltui po savo rašiniais jis pasirašo reikšminga slapyvarde **Casimiro Verax**, nes "verax" lietuviškai reiškia tą, kuris tiesą kalba, kurio jokiais papirkimais ar gudravimais nuo tiesos nenukreipsi.

Pirmieji jo rašiniai 1925 m. pradėjo rodytis Vilniaus spaudoje, būtent **Jaunimo Drauge** ir **Kelyje**.

1927 m .lietuvių persekiotojams uždarius Vilniaus Mokytojų Seminarija, kurioje jubiliatas mokėsi, jis 1928 metais atsiduria Neprilausomoje Lietuvoje. 1929 m. jis pakviečiamas geriausio mūsų katalikiško savaitraščio "Šaltinio" redakcijon, prie kurio jis ketverius metus dirba. Nepasitenkindamas tuo, jis tuo pačiu laiku ir vėliau rašo į dienraštį "Rytas", bendradarbiauja "Židinio", "Tiesos Kelio", "Ateities" ir "Naujosios Vaidilutės" žurnaluose. Taip pat nepamiršta ir lietuviškos išeivijos spaudos, rašydamas į Š. Amerikos dienraštį "Draugą".

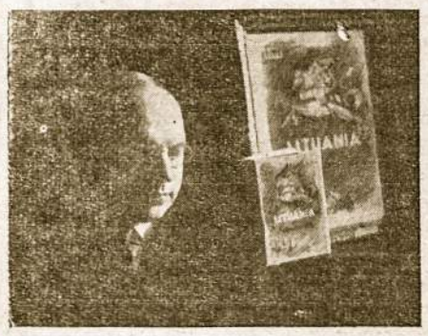

Dar Lietuvoje būdamas, K. Čibiras pasirodo jau ne tik kaip žurnalistas, bet ir kaip rašytojas. Nekalbėsiu čia apie jo visus atspausdintus leidinius, noriu čia tik paminėti, kad jis suredagavo didelį veikalą "Arkivyskupas Jurgis Matulevičius" ir ypatingai atžymėti jo nepaprastai simpatingai parašytą, prieš pat karą dar Lietuvoje išleistą ir kaip tik todėl daugelio nepastebėtą knygą apie rašytoją Mariją Pečkauskaitę, pavadintą "Gyvenimo Meninikė". Neiškenčiu čia neiškėlęs to ypatingo idealizmo, kuris pasireiškė tą knygą leidžiant ir kuris yra charakteringas K. Čibiro dvasinio veido bruožas. Tą knygą 1939 m. pats autorius išleidžia savo paskutiniais pinigais, didžiausią to leidinio dalį išdovanodamas. Tikrai nebuvo galima gražiau pagerbti idealistę Mariją Pečkauskaitę, kaip šitokiu idealizmu.

Šalia spaudos darbo jis Lietuvoje uoliai ir su atsidavimu dirba taip pat ir visuomeninį lietuvišką darbą. Neminėsiu čia jo darbų įvairiose organizacijose, tik priminsiu, kad jis buvo paminklinės Prisikėlimo bažnyčios vykdomojo komiteto reikalų vedėjas. Kaip to

(Pabaiga 5 psl.)

La Clave del Apocalipsis (1)

Por OSCAR W. DE LUBICZ MILOSZ

Traducción de

LYSANDRO Z. D. GALTIER

Miembro fundador de la "Association des Amis de Milosz"

El desciframiento de los criptogramas hebreos de la Biblia nos ha permitido determinar el período final de los seis años que nos separan del mes de Enero de 1944 y que deben señalar los principales acontecimientos que se indican a continuación: conflagración universal, aniquilamiento de la América (2) por el fuego; aniquilamiento de Inglaterra por el fuego y por el agua y aniquilamiento de Rusia por la caída de una parte de la luna. Todas estas catástrofes, las hemos anunciado ya en EL APOCALIPSIS DE SAN JUAN DESCIFRADO que se publicó en 1933, en edición fuera de comercio, como complemento a nuestro estudio sobre LOS ORIGENES IBERICOS DEL PUEBLO JUDIO (3).

El descubrimiento de los orígenes hispánicos extremadamente antiguos del Pueblo Elegido, que realizamos después de treinta años de busqueda, nos sugirió el empleo de ciertas voces vasco-cántabras arcaicas para el desciframiento de la criptografía de los Profetas, totalmente diferente del atbasch y de todos los demás sistemas judaicos de escritura secreta y es así que tuvimos la suerte de hallar entre esos vocablos a la palabra-clave A M E C A que, en lengua éuskara, indica el número once.

Ahora bien, este número se halla inseparablemente ligado al de la Bestia Apocalíptica 666, (4) compuesto de 6 y de 666, éste último número resultante de la multiplicación de 6 por 11.

La "Bestia" sale del mar. En criptografía esto significa que la sílaba MER (5) o MAR debe añadirse al vocablo que designa el animal, a fin de completar su nombre. Es de esta suerte que AMECA se trastrueca en AMERCA o AMEREKA, la América.

El nombre de la Bestia, dice el texto apocalíptico, es un nombre de hombre: Américo Vespucio:. "La Bestia ha sido, ya no es más, pero será..." La América ha desempeñado en verdad un papel muy importante en el mundo de la prehistoria; en la época de San Juan era desconocida, pero ha vuelto a hablarse de ella desde el descubrimiento de Colón.

La sílaba MER o MAR no ha sido por otra parte empleada arbitrariamente por el Evangelista. Es inseparable del vocablo AMECA, el cual no es sino una abreviación del nombre vasco del número once, compuesto de AMAR, diez y EKA, uno. AMAREKA — América en la pronunciación yanqui de la palabra — no es sino un simple restablecimiento del término AMECA en su integralidad primitiva.

El retrato de la Bestia (lomo de leopardo, cabeza de león, patas de oro) es al mismo tiempo el retrato de la América del Norte si se desplaza un mapa del continente, (con preferencia unicolor y de reducidas dimensiones) de la posición vertical hacia la horizontal, de manera que el océano Pacífico ocupe el lugar del Mar del Norte y el Atlántico el del Mediodía. En tal situación, México vuélvase la cola del dragón.

La etimología misteriosa del término AMECA, abreviación de AMARECA, no ha podido ser explicada nunca por los lingüistas. Once en vasco debería decirse AMARBATH. La cuestión AMECA ocupa un considerable lugar en el sabio estudio del abate Inchauspe. Ha sido resumida de un modo sorprendente por otro iberizante, el abate J. Espagnolle, en su obra sobre ORIGENES DE LOS VASCOS (Pau, Lescher-Moutoué, 1900).

Nuestra solución del problema del 666 de la Bestia halla una confirmación indiscutible en la Escritura misma. Esa confirmación de un enigma cifrado, está por otra parte puesta en "claro"; pero no guardaba para nosotros ningún sentido antes de que hubiéramos levantado el sello del 666, al descubrir el origen ibérico de los Judíos y de la AMECA vasca encerrada en el número de la Bestia. Constituye esa confirmación el número 777, resultante como el 666 de una multiplicación por AMECA once. Este 777 confirmativo sólo aparece dos veces en el Génesis: primero, en la confesión de un primer Lamec (Génesis 4-24): "Caín será vengado 7 veces y Lamec 77 veces". (77 es el resultado de la multiplicación de 7 por AMECA once). Luego, en la historia del segundo Lamec, padre de Noé que muere a la edad de 777 años (Génesis 5-31). Ahora bien, el nombre Lamec encierra el vocablo AMECA. La inicial L se trueca, en hebreo así como en vasco, en letra R. Obtenemos de este modo, RAMEC, permutación de AMERCA, América, patria "de los ídolos de oro y de plata".

Tal es la clave Davídica que, al librarnos su secreto, nos ha conducido al descubrimiento de otras seis claves que nos permitieron alternativamente abrir las puertas más herméticamente cerradas de los dos Testamentos.

La naturaleza muy particular de estos hechos no se aclara enteramente más que bajo la luz de la omnisciencia divina. Diversas explicaciones de un carácter más humano se presentan no obstante al pensamiento del filósofo y del prehistoriador. Pero ellas no tardan en tomar la apariencia grotesca común a todas las interpretaciones racionales e históricas del gran libro de Dios.

La conflagración universal con que nos amenaza el desencadenamiento de diversos imperialismos y los más bajos apetitos políticos deben infaliblemente estallar mucho antes de 1944 y ella constituirá la inmensa catástrofe prevista en castigo por los Profetas y los Evangelistas. Sabemos que nuestro llamado no será escuchado. Pero era obligación nuestra dirigir esta última advertencia a las Potencias ciegas y rebeldes que gobiernan el mundo.

(1) El presente texto fué dado a conocer por su autor en el año 1938. La presente traducción apareció además en la revista LETRAS DE MEXICO, México, 15 de noviembre de 1941.

(2) Milosz se refiere aquí a los Estados Unidos de Norte América.

(3) Dicho estudio apareció en las NOUVELLES LITTERAIRES, del mes de mayo de 1932 y en la REVUE DES VIVANTS del mes de diciembre del mismo año. En 1935 y con autorización expresa de su autor, fué publicada al español por el traductor de este artículo, en las Ediciones Católicas Argentinas. (1 volúmen de 112 pp.)

(4) "Y la bestia que ví era semejante a un leopardo, y sus pies como pies de oso, y su boca como boca de león. Y le entregó el dragón su poder y su trono y grande fuerza. (Apocalipsis, 13-2). Aquí hay sabiduría. El que tiene entendimiento calcule el número de la Bestia. Porque es número de hombre. Y su número es seiscientos sesenta y seis." (Apocalipsis 13-18).

(5) En la forma francesa del vocablo.

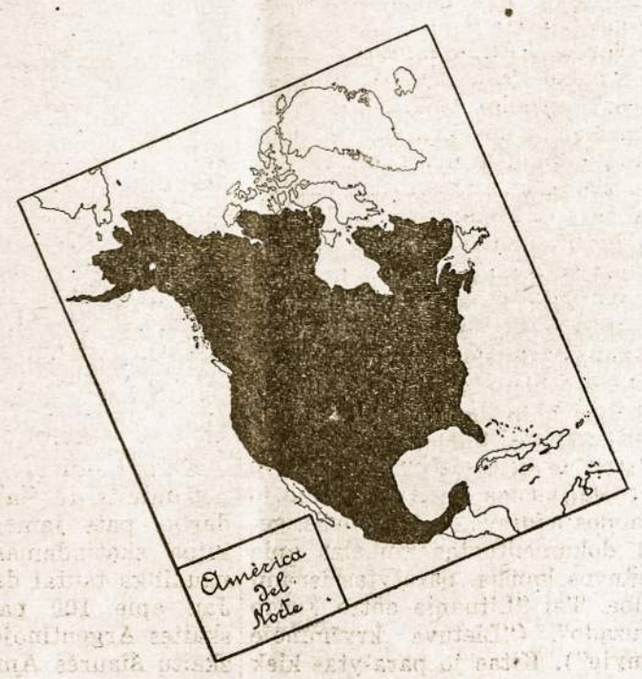

Y LA BESTIA QUE VI ERA SEMEJANTE A UN LEOPARDO, Y SUS PIES COMO PIES DE OSO, Y SU BOCA COMO LA BOCA DE LEON. Y LE ENTREGO EL DRAGON SU PODER Y SU TRONO Y GRANDE FUERZA. (Apocalipsis, 13-2).

SEKMADIENIO
RIMČIAI

VIENUOLIKOS METU ŠVENTOJI

RAŠO PRANAS GARŠVA M.I.C.

Kristaus Bažnyčia yra tartum didelis sodas, kuriame auga ir vaisius neša įvairiausi medžiai. Yra medžių, kurie kirminų pakirstomis šaknimis nepaima pakankamai syvų ir vaisių neneša. Tuos medžius, jeigu nepavyksta sodininkui pataisyti, išmeta laukan, kad paliktų vietą kitiems. Kiti, net visai jauni, maži modeliai atneša vieną kitą vaisių, bet tas vaisius yra ypatingai gražus ir geras. Juos net parodose kaip pavyzdinius išstato. Juos tiria, apžiūrinėja jų vaismedį, dirvą, kurioje išaugo ir tai taiko kitiems ,net kartais dideliems medžiams, kad ir jie vestų tuos pačius gerus, gražius ir saldžius vaisius.

Taip tarpsta, auga ir vaisius-dorybių ir gražių pavyzdžių vaisius — neša Bažnyčios sode, Dievo malonės syvais maitinami ir juos gerai panaudodami, Kristaus herojai - šventieji. Vieni jų išgyveno ilgą amžių, sunkiai dirbdami ir kovodami, kol savyje pajėgė sutelkti herojinį šventumą, kiti trumpu laiku, dar tebebūdami tik jaunuoliai, jau rodė dideles išvystytas dorybes. Vieni šventieji buvo žymūs savo laiko žmonės, visų gerbiami už jų didelius darbus ir Kristaus paveikslą atspindintį šventumą, kiti buvo paniekinti, persekiojami ir gyvybę atidavė už Kristaus Vardą, už tikėjimą, už krikščioniškas dorybes. Net toks Nietzsche, vokiečių filosofas ir kovotojas prieš Dievą bei Jo religiją, žavėjosi krikščionybės didvyriais — šventaisiais ir stebėjosi jų tvirtumu bei aukos dvasia, nesuprasdamas, iš kur koks jaunuolis ar silpna mergaitė galėjo imti tiek jėgų, kad gaėjo atsižadėti viliojančio gyvenimo, galėjo pasiaukoti iki kraštutinumo ir net savos gyvybės nesigailėti.

Viena iš tų silpnųjų, mažai kam žinomų mergaičių, vos vienuolika metų mindžiojusių šią purviną, o kartais ir viliojančią žemę, šiais metais birželio 25 d. buvo paskelbta šventąja. Tai Mariją Goretti, kurios šventą herojizmą popiežius Pijus XII šv. Petro aikštėje kartu su kitais dviem šventaisiais iškilmingai paskelbė, pabrėždamas jos šiems laikams būdingą šventumo pasiekimą.

Ji gimė, augo ir mirė vargingoje Pontinės pelkių apylinkėje, netoli Romos. Tik dideliu darbu ir nuolatiniu rūpestingumu galėjo skurdžiai išgyventi tos apylinkės gyventojai. O ypatingai tai jautė Marijos Goretti šeima, kai Marijos motina liko našlė su šešiais mažamečiais vaikais: trimis sūnumis ir trimis dukterimis. Šventosios aplinka nepasižymėjo nei ypatingu padorumu, nei krikščionišku gyvenimu. Ir Marija matė ne tik skurdą, bet ir visas žmogiškąsias silpnybes, iš kurių kilo nuodėmės, tą skurdą dar labiau padidindamos. Ji pati niekuo ypatingesniu nepasižymėjo, išskyrus, kad vengė nuodėmės ir buvo stropi namų darbininkė ir motinai užvadas.

Ten pat gyveno Goretti šeimos kaimynas Serenelli su savo devyniolikmečiu sūnumi Aleksandru. Jie buvo tokie pat skurdžiai kaip ir visi, bet savo dvasiniu skurdumu dar labiau sunkino Gorettų šeimos gyvenimą. Keletą kartų jaunuolis Aleksandras pareiškė Marijai savo nedorus geismus. Tačiau jos atsakymas buvo tvirtas:

—Tai yra nuodėmė. Dievas to nenori.

Nieko nereiškė tai drąsiajai vienuolikmetei net jo grasymai. Nenugąsdino tvirtos mergaitės, kai po trijų bandymų prievarta ją padaryti savo aistrų verge jis išsitraukė paslėptą peilį ir aiškiai jai pasakė nužudysiąs, jei ji su juo nesutiks. Ji vel pakartojo tą patį tvirtą pasiryžimą:

—Geriau mirtis, negu nuodėmė.

Ir aistros apvaldytas sužvėrėjęs jaunuolis 14 kartų jai smeigė peiliu. Ji riktelėjusi susmuko savo pačios kraujuje. Motina rado ją dar gyvą, bet jau kovojančią paskutinę mirties kovą. Negelbėjo nė gydytojas. Padarytos gilios peilio žaizdos atėmė mergaitei paskutines, tik pradėjusios žydėti jaunystės jėgas, ir kaip angelas nuskrido tikrojon Tėvynėn jos siela, palikdama visas žemiškasias viltis ir žemišką skurdą. Prieš mirtį mažoji kankinė kartojo jos tikrą krikščioniškąjį tvirtumą išryškinančius žodžius:

—Aleksandrui aš atleidžiu. Aš jam tikrai atleidžiu.

Ji jaunajam žmogžudžiui atleido, bet valdžios teismas neatleido ir reikalavo jį nubausti. Jis buvo nubaustas ir tik po 25 metų išėjo į laisvę. Iš kalėjimo išėjo jau kitas žmogus ir daryti atgailą už savo nuodėmes jis pasitraukė į nuošalumą. Jis buvo liūdininkas Marijos palaimintąja ir šventąja paskelbimo byloje. Jis buvo jos šventojo herojizmo stipriausias ir akivaizdus liūdininkas.

Marija Goretti žuvo 1902 m. O jos šventąja paskelbimo iškilmėse po 48 metų dalyvavo ta pati jos motina Asunta Goretti, kuri tada ją su ašaromis ir didžiausiu motiniškos širdies skausmu matė subadytą ir kruviną. Iškilmėse dalyvavo taip pat šventosios dvi sesutės ir du broliai, kurių vienas — Angelo Goretti — jau 44 metai gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tai retas įvykis Bažnyčios istorijoje, kai šventojo iškilmėse dalyvauja jos kraujo broliai ir net motina. Ir gal dar retesnis įvykis, kad kankinės šventumo triumfe dalyvautų ir į savo nukankintąją melstųsi bei jos užtarimo prašytų pats jos nukankintojas. Marijos Goretti žudikas Aleksandras Serenelli tose iškilmėse taip pat su visu nuolankumu dalyvavo.

Šios mergaitės kankinės paskelbimas šventąja yra būdingas šiems prievartos ir kankinimų laikams. Šiuo laiku panašia kankinio mirtimi miršta daugelis jaunų ir senų įvairiuose kraštuose už Dievą, už savo tikėjimą, už krikščioniškas dorybes. Jų vardai mums dar nežinomi, bet jie įrašyti į Gyvenimo knygą. Juos iškels ateitis. Ne vienas jų bus pažįstami jų likusiems artimiesiems. Dabarties galiūnų ir sužvėrėjusių bei nuodėmės apvaldytų svetimu krauju besidžiaugiančiųjų vardai bus užmiršti, o tų šventųjų kankinių vardai, kaip tos iki šiol nežinomos šventosios Marijos Goretti, su meile ir pagarba bus kartojami visame krikščioniškajame pasaulyje.

LIETUVIŠKOS GIESMĖS ROMOS BAZILIKOSE

Šventųjų Metų proga tūkstančiai maldininkų lanko Romą. Šv. Petro bazilikos aikštė yra tapusi vienintele vieta pasaulyje, kur kasdien susitinka viso pasaulio tautų atstovai, atvykę į krikščionijos centrą pasisemti didžiųjų Kristaus apaštalų dvasios ir tos visus jungiančios Dangaus dovanos, už kurią jie prieš du tūkstančius metų savo gyvybę paaukojo.

Gegužės 14 d. į Romą atvyko pirmas didesnis lietuvių maldininkų būrys iš Anglijos, kun. J. Sakevičiaus M. I. C. vadovaujamas. Prie jų procesijos prisidėjo Šv. Kazimiero Kolegija, Tėvai Marijonai ir kiti Romos lietuvių kolonijos nariai. Procesijos pryšakyje ėjo J. E. vysk. P. Bučys, nešdamas didelį juodą kryžių. Už jo ėjo J. E. vysk. Padolskis ir vysk Brizgys. Lietuvos diplomatijos šefas ministras St. Lozoraitis ir kt.

Procesijai įžengus į šv. Petro baziliką, pasigirdo lietuviškoji giesmė "Marija, Marija". Atkalbėjus maldas, kurias kalba visi Šv. Metų maldininkai, buvo sugiedota "Pasigailėk mūsų, Viešpatie". Po to vysk. Brizgys švč. Sakramento koplyčioje atlaikė šv. mišias už tėvynę, kurių metu vėl kilo į dangų lietuviškos giesmės.

Iš šv. Petro bazilikos lietuviai maldininkai nuvyko į šv. Povilo baziliką ir į garsiąją Tre Fontane abatiją, kur buvo nukankintas šv. Povilas.

Po pietų tas pats lietuvių būrys susitiko prie Laterano (Šv. Jono) bazilikos. Ypačiai įspūdingai nuskambėjo lietuviškoji giesmė "O Kristau, pasaulio Valdove", kuri baigiasi prasmingais žodžiais: "Su Tavim eina tautos gyventi, su Tavim eis visa Lietuva." Iš Laterano bazilikos lietuvių procesija pėsčiomis nuėjo į Dievo Motinos (Santa Maria Maggiore) baziliką, pakeliui kalbėdami rožančių. Tramvajai ir autobusai pagarbiai praleido šimtinį lietuvių būrį. Dievo Motinos bazilikoje buvo sukalbėtos atitinkamos Šv. Metų maldos, o vysk. P. Bučys M. I. C. pasakė giliai prasmingą ir jaudinantį pamokslą apie atgailą, kurį yra reikalinga ne tik pavieniams asmenims, bet ir tautoms.

Apie šią pirmąją lietuvių maldininkų procesiją Romoje gražiai atsiliepė vietos laikraščiai, ypač Vatikano dienraštis "Osservatore Romano", kuris tarp kitko rašė:

"Senelio vyskupo Monsinjoro Bučio vedami, tikrai pavyzdingoje maldos ir atgailos dvasioje ėjo šis lietuvių būrys, melsdami sau atleidimo ir visai kankinei tautai taikos, laisvės ir teisingumo. Jų tarpe buvo tik nedidelė dalis tų, kurie 1944 metais paliko savo tėvynę, bėgdami nuo bolševikinio siaubo. Kiti gi jau nuo seno gyveną Anglijoje. Nė vieno tiesiog iš Lietuvos. Tokia pat dalia ir kitų katalikiškų kai kurių Europos tautų, kurios neatsiunčia nė vieno piligrimo, ne dėl to, kad ten tikėjimas būtų užgesęs. Priešingai, ten tikėjimas žydi dideliais nežinomų kankinių būriais, iš kurių tarpo iškyla tokios asmenybės, kaip kardinolas Mindszenty arba arkivyskupas Stepinac.

"Kur krikščionybė, ten ir laisvė. Jei užgniaužiama viena, nėra ir antrosios. Bažnyčia praeityje išgyveno daug baisių laikų, bet pragyveno visus savo persekiotojus ir iš persekiojimų išėjo sustiprėjus. Pranyks ir šių laikų tironai, kaip pranyko praeitais laikais. Ir grįš Dievo vaikų laisvė ir nelaimingajai lietuvių tautai, kurią šiomis dienomis Romoje atstovavo nedidelis jos sūnų būrys, simboliškai įrodydami visos lietuvių tautos ištikimumą Kristaus Bažnyčiai ir Kristaus Vietininkui."

LIETUVIŲ KALBOS VADOVO REIKALU

PLB Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Valdyba skelbia, kad dėl įvairių priežasčių Lietuvių Kalbos Vadovo kaina tapo pakelta. Iš anksto užsiprenumeravusiems Lietuvių Kalbos Vadovas Argentinoje kainoja 3.50 dolerius, o neužsiprenumeravusiems — 4.50 dolerius. "LAIKAS" tarpininkauja, norintiems šią didžios vertės knygą įsigyti.

Vyčiai, suvaidinę istorinį scenos vaizdelį "Kalinys" Lietuvių Salėje Išeivių Dienos proga. (Foto Pablo)

ŽURNALISTAS IR RAŠYTOJAS KAZYS ČIBIRAS

(Atkelta iš 4 psl.)

darbo propagatorius jis 1937-1938 metais lankosi Šiaurės Amerikoje.

1941 m. karo pasėkoje atsidūrės Pietų Amerikoje — Argentinoje, jis kovoja savo raštais lietuvių ir ispanų kalbomis už Lietuvos išlaisvinimą. Kaip **Casimiro Verax** (šią slapyvardę, kuria jis buvo pradėjęs jau Lietuvoje pasirašinėti, jis paveldėjo iš karo metu tragiškai Vilniuje žuvusio savo dėdės, žinomo veikėjo ir rašytojo kun. K. Čibiro) jis pasidaro populiarus ir žinomas ne tik Argentinos ir Urugvajaus, bet ir visos Petų Amerikos didiesiems spaudos darbininkams, kurie jo veikalų ištraukas naudoja savo raštuose.

1942 m. K. Čibiras pakviečiamas prie mūsų Pasiuntinybės Buenos Aires'e spaudos bendradarbiu, kitaip tariant spaudos attaché, nors neoficialiai. Tuo metu, kai dar karui besitesiant komunizmo nepažįstantieji jį garbino, jis tų nuotaikų nežiūrėdamas pradeda atskleisti šiurpulinga tiesą apie komunizma. Katalikiškas dienraštis Argentinoje "El Pueblo" yra iki šiol atspausdines apie 100 jo straipsniu, ginančių Lietuvą, nuplėšiančiu kauke nuo jos pavergėjo veido. Kat. savaitraštis "El Criterio" patalpina jo keliasdešimt straipsnių. Bet didžiausias čia Argentinoje jo spaudos leidinys — tai didelis, gerai dokumentuotas veikalas apie Lietuvos kančią, parašytas ispanų kalba. Tai "Lituania entre Fuego Cruzado" ("Lietuva kryžminėje ugnyje"). Kitas jo parašytas kiek mažesnis veikalas, ginąs Lietuvą ir pasauliui tiesą apie jos pavergėjus rodas, taip pat ispanu kalba, — tai "Europa o Genghis Khan?". Pažymėtini taip pat ispanų kalba parašyti mažesni veikalai: "Detras de la Cortina de Hierro" (Anapus Geležinės Uždangos" 1946, 92 psl.) ir "El Pais de las Cruces" (1945, 32 psl.).

Pasidarbavęs virš penkerių metų Argentinoje, jis 1946 m. vėl išvyksta į Šiaurės Ameriką, kur dirba spaudos darbą kaip vienas iš savaitraščio "Darbininko" redaktorių. Padirbėjęs tenai apie metus ir išspausdinęs vertingą studiją "Komunizmas — Antikristo religija" (1947, 64 psl.), jis, dideliam Argentinos patriotiškai ir katalikiškai nusiteikusių Lietuvių džiaugsmui, vėl grįžta į čia kur jo buvimas taip yra reikalingas Lietuvai ginti. Grįžęs jis ir toliau tęsia tą patį darbą — yra spaudos reikalų vedėjas prie mūsų Pasiuntinybės Montevideo mieste.

Be paminėtų Argentinos ispanų kalba laikraščių, jis dar bendradarbiauja didžiausiame Urugvajaus dienraštyje "El Dia", kur jis ypatingai branginamas ir laikomas redakcijos nariu, Čilės "Diario Ilustrado", Venezuelos "La Religión". Be to, vertingas Buenos Aires kultūros ir meno mėnesinis žurnalas "Histonium" jau yra patalpinęs eilę jo straipsnių lietuviškos kultūros klausimais.

Kaip Lietuvoje, taip ir čia jis nepamiršta ir šiaip visuomeninio darbo, pats jame dalyvaudamas, kitus skatindamas ir kiekvieną naudingą tautai darbą remdamas. Jau apie 100 paskaitų jis yra skaitęs Argentinoje ir apie 40 paskaitų Šiaurės Amerikoje.

Daug dar gražių sumanymų jis turi. Taip pvz. jis nori išleisti didesnį ispanų kalba veikalą apie lietuvių kultūrą. Dar šiais metais pasirodys jo knyga "Diez años de Martirio", kur bus apžvelgta tas kryžiaus kelias, kurį jau dešimt metų kaip eina mūsų tauta. Jis norėtų dar parašyti eilę mūsų žymesnių kilnių lietuvių biografijų, pirmoje eilėje apie didelį idealistą, darbininkų apaštalą ateitininką Vytautą Endziulaitį ir kitus.

Šis be galo svarbus Lietuvai jo darbas sulaukia daug sunkenybių, kliūčių, persekiojimų, nors šiandien tai vienas svarbiausiųjų darbų tautą vaduojant. Mūsų didysis ginklas šiandien tai plunksna. Neabejoju tat, kad kaip šiandien taip ir praeityje neturėjome ir neturime visoje Pietų Amerikoje kito žmogaus, kurs Lietuvą labiau būtų garsinęs svetimųjų tarpe, kaip jis. Esu įsitikinęs, kad daugybei čia Pietų Amerikoje gyvenančių ir mažų pavergtų tautų likimu besidominčiu tarpe, Lietuva — tai Casimiro Verax, nes tik tą vieną vardą iš lietuvių jie tikrai žino ir tik jo raštų dėka jie laidojamą Lietuvą prisimena ir ją užjaučia.

Malonu pagerbti jubiliatą šio laikraščio puslapiuose, kurio pasirodymą K. Čibiras taip karštai yra skatinęs ir prie jo pasirodymo prisidėjęs.

Pagarbą ir meilę jam rodo visi, kurie tik su juo susiduria. Visi pajunta: tai širdies žmogus. Širdingumo gi visi yra pasilgę, visi tai vertina. O tos širdies jautrumo to sielojimosi dėl tautos reikalų, dėl jos kančių, dėl perdidelio daugelio rūpinimosi tik savais reikalais pamirštant tautą, kiek daug pas jį! To jaudinimosi, net kartais pasirodžiusių akyse ašarų lydimo, nesykį teko liudininku būti. Jis tiesiog serga tautos reikalais. Tikrai, taurus tai žmogus, didelis idealistas, didelis patriotas.

Ilgiausių metų kovoti už Lietuvą, garsinti ją, gyventi ja ir pagaliau išvysti ją laisvą!

JUNGT. VALST. TYLI KOVA DĖL VATIKANO

Kad Trumano asmeninis stebėtojas prie Vatikano Tayloris, dar Roosevelto paskirtas, paskutiniu metu buvo atšauktas iš Romos, aiškinama tuo, kad JV stiprėjanti protestantų įtaka. Jie spyrę Trumaną, kad jis savo stebėtoją iš Vatikano atšauktų. Kad protestantai laimi vis daugiau įtakos, nurodomas Dulles paskyrimas Achesono patarėju. Dulles yra buvęs JV protestantinių tikėjimų galva. Nors dabar jis iš tų pareigų pasitraukęs, bet moraliai tebevadovaująs JV protestantantizmui. Dabar eina tyli kova tarp JV katalikų ir protestantų dėl naujo JV atstovo paskyrimo prie Vatikano. Protestantai ir katalikai rašo Trumanui laiškus. Vieni prieš, kiti už skyrimą. "Christian Century" savaitraštis skelbia, kad kiekvieniem 300 protestantų laiškų atsako 10.000 katalikų laiškų.

Evangelikų sąjunga Kanadoje taip pat pasisakė prieš Kanados atstovo skyrimą prie Vatikano. Tyli protestantų kova prieš Vatikaną naujajame pasaulyje reiškiasi tokia pat kaip Vokietijoje protestantų Niemoellerio ar Dibelijaus. Kita vertus, protestantai daug kalba apie bendradarbiavimą su katalikais, stengdamies įrodyti, kad tarp katalikų ir protestantų nesą skirtumo. Tam reikalui organizuoja net filmas.

Galimas daiktas, kad šitai pagyvėjusiai protestantų kovai prieš Vatikaną vadovauja masonai. Šveicarų "Die Tat" rašo apie ligošiolines masonų pastangas bendradarbiauti su Vatikanu. To siekę JV, Prancūzijos ir Italijos masonai. Ypatingai priešingumu tarp Vatikano ir masonų buvęs susirūpinęs Trumanas. Trumanas, aukšto rango ložės brolis, kaip ir jo pirmatakas masonas Rooseveltas, yra sykiu bendradarbiavimo su Vatikanu šalininkas. Jis tikėjęs sudaryti bendrą "vieningą Vatikano ir masonų frontų" prieš komunistus Vatikano organe "Osservatore Romano" buvo paskelbtas prelato Cordovani straipsnis apie Bažnyčią ir masonus. Straipsnyje pakartoti visi ligšioliniai pasmerkimai masonams. Ypačiai stipriai pasisakyta prieš "katalikiškus masonus", kurie esą tokia pat nesąmonė kaip kad ir katalikiški komunistai."' Po šio straipsnio masonai įsitikino, kad Bažnyčiai nepakelui su masonerija. Tatai atsiliepia ir JV santykiams su Vatikanu.

SPAUDA

● "LAISVOJI LIETUVA". Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio ir tautiškai patriotinės visuomenės laikraštis. Eina kas dvi savaitės. Nuo 2-jo nr. redaguoja Steponas Jakubickas ir Jonas Mašiotas, bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai. Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis. Prenumerata P. Amerikoje — 3.50 doleriai. Red. adresas: 1228 Dundas St., W. Toronto, Ont., Canada. Redakcija iki šiolei gavo du pirmuosius nr., mažo formato, 8 psl.

● "DARBININKAS", Š. Amerikos lietuvių katalikų du kartu į savaitę išeinąs laikraštis, neseniai atšventė savo 35 meų sukaktį. Šį gražiai redaguojamą laikraštį kartu su spaustuve neseniai perėmė Tėvai Pranciškonai, kurie be to leidžia kultūros žurnalą "AIDAI", religinį žurnalą "Šv. Pranciškaus Varpelis" ir savaitraštį "Lietuvių Žinios".

● J. Nagliui, San Isidro: Jūsų eilėraščius gavome. Ačiū.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

U. LIET. MOKYKLOS VAKARAS

Š. m. birželio 18 d. Urug. Liet. Kulturos Draugijos patalposo Mokyklos Tėvų Komiteto ir gerb. mokytojos pastangomis suruoštas tos mokyklos naudai vakaras, gerai pavyko ir davė gražaus pelno. Vakaro programą paruošė gerb. mokytoja p. Stanevičienė, kurią išpildė mokyklos mokiniai berniukai ir mergaitės. Tėvų komitetas rūpinosi visais kitais reikalais, o labiausiai, kad šis-tas liktų tos mokyklos paramai.

Tačiau vienas tėvų komitetas būtų negalėjęs to padaryti be gausingai atsilankiusios publikos ir jos paramos.

Pinigais aukojo sekančiai: J. Užas $ 12, J. Minėika $ 10, J. Musteikis $ 5, A. Bartašiūnas $ 3. Po $ 2. aukojo: Al. Korkuzienė, Pr. Stanevičius, P. Evovluckas, V. Stepanionis. J. Ramonas, A. Brazys. Po $ 1: P. Grigienė, J. Jazauskas, P. Derenčius, J. Čirpus, K. Vidžius, A. Miniauskas, P. Grėbliūnas, A. Jankus, A. Liudžius, K. Černiauskas, A. Ćirpus, A. Pabrinkis, J. Panižauskas, P. Buliauskas, V. Dorelis, V. Valiukonis, J. Kundrotas ir M. Krasinskas; po $0.50: J. Štendelis ir J. Arbačiauskas. Viso aukų $ 61.

Gerb. Pr. Namikas aukojo tortą, kuris buvo parduotas iš varžytynių ir gauta $ 31.29. Taipgi geraširdžių tautiečių buvo suaukota įvairių daiktų rifai, už ką gauta $ 50.71; už parduotus užkandžius $ 9.70, ir už rūbinę $ 3. Viso gauta pajamų $ 155. Atskaičius ir padengus smulkias išlaidas kurios susidarė rengiant vakarą, gryno pelno mokyklos palaikymui liko $ 144,04. Kadangi bufetą laikė pati Kultūros Draugija, tai tos drjos valdyba pasižadėjo dar tam tikrą dalį gauto pelno iš bufeto paskirti mokyklos labui.

Didžiausias to parengimo kreditas tenka gerb. mokytojai p. Stankevičienei už rūpestingai paruoštą sceną. Gerb. Al. Korkuzienei, Al. Steponienei ir M. Kundrotienei už užkandžių, vaikučiams vakarienės paruošimą ir už kitokį pasidarbavimą. Kultūros Draugijos valdybai už patalpų suteikimą. Visiems kitiems už aukas ir bendrą prie to prisidėjimą su materialine ir moraline parama. Visiems susipratusiems ir geraširdžiams lietuviams taria lietuvišką ačiū.

Mokyklos Tėvų Komitetas.

PLB organizuojasi

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Organizacinis Komitetas čia pirmininku išsirinko kun. St. Grigaliūną, sekretorum Alb. Gumbaragį iždininku A. Brazį. Liepos 30 Komitetas suredagavo ir apsvarstė savo pirmąjį atsišaukimą, kurį paminėsime sekančiame "L." numery.

Išeivių Diena su naujomis viltimis

Kaip kasmet, kultūriečiai savo patalpose surengė išeivių dienos bei Dariaus ir Girėno paminėjimą, šiemet įvykusį liepos 22 d. Po pirm. A. Brazio kalbos ir Lietuvos bei Urugvajaus himnų, Lietuvos Min. P. Amerikai Dr. K. Graužinis apibūdino lietuvių išeivijos nuopelnus ir skatino visus padorius tautiečius priklausyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenei. Pasak p. ministro, Korejos karas pranašauja didesnius įvykius, kartu ir mūsų tėvynės išsilaisvinimą.

Savo gyvoje kalboje Jul. Jazauskas, tarp kitko, pabrėžė, jog pakankamai didelis pasauly lietuvių skaičius ir stipri jų dvasia, todėl Lietuvos vardas negalės būti išbrauktas iš valstybių žemėlapio.

Mokytojos Stanevičienės rūpestingai išmokyti vaikai suvaidino V. Dorelio scenos vaizdelį "Pas senelį Lapiną". P. Miklovis padeklamavo. Publikos atsilankė gausiai.

Kar.

GRĮŽO MINISTRO ŽMONA

Liepos 2 d. p. Laimutė Graužinienė, Lietuvos Ministro žmona, grįžo iš Kordobos. Būdama pakeliui, Ponia Graužinienė su dukrelėmis liepos 22 d. atsilankė Tautinio Ansamblio Vakare ir aplankė Lietuvių Liaudies Meno parodą Avellanedoje.

A. A. JONAS STAUGAITIS

Liepos 7 d. pasimirė lietuvis Jonas Staugaitis, 57 m. amžiaus. Į Urugvajų velionis atsikėlė iš Kaišedorių aps.

Rosario Padangėje

ROSARIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ
Rengia

Išeivių Dienos ir Dariaus – Girėno

MINĖJIMĄ,

kuris įvyks šeštadienį, rugpiūčio 5 d. lygiai 8 val. vakaro gražioje naujoje salėje "SALON INGLES" — TUCUMAN 1257 — ROSARIO

PROGRAMA:

1. Pradžia 20 val. Bus rodomos gražios ir įdomios filmos.
2. Paskaita: Mokytoja Diana Stasevičiutė.
3. Įdomi svečio kalba.
4. Iš Buenos Aires atvykęs Argentinos Lietuvių Jaunimo Dr-jos Vaidintojų Būrelis suvaidins iki ašarų juokingą 4 veiksmų komediją UŽKERĖTA SMUIKA.

Šokiai iki vėlumos. Muzika bus 3 Brolių Lietuvių Muzikantų ir geriausios plokštelės.

Vyrams $ 3.50; Moterims $ 1.50; Vaikams veltui.

AUKŲ LAPAS

Jurgiui Jurkštui, gyvenančiam Pueblo Nuevo, Rosario priemiestyje, sergančiam jau 2 metai paralyžiaus liga, pagelbėti Felė Čižienė ir Marija Palaikienė parinko aukų, kurios gautos iš šių aukotojų: Po $ 10 — P. Čižius, V. Drevenskas, I. Balčiūnas, J. Palaikis, A. Lazauskas; po $ 5 — T. Žurauskas, J. Žinkas, K. Krupis, J. Lukošius, M. Seniūnienė, O. Aidukas, B. Sergiūnas, M. Sergiūnas, A. Užulinskas, A. Puzėnas, J. Derevenskas, A. Kalainis, K. Višunskas, J. Bielinis, N. Rudis, A. Švarlys, A. Plepienė, K. Zaukas, A. Kazakauskas, J. Tupenis, J. Kriniskas, J. Nievera, P. Makauskas, A. Chmulauskas, J. Comlidico; $ 4 — J. Vajaga; po $ 3 — M. Lukšienė, O. Vosulis, V. Girnis, O. Samulienė, C. Bagdonas; po $ 2 — M. Pazerskis, A. Latvėnas, J. Josecevičius, A. Palaikis, K. Matulaitis, S. Dalienis, J. Žižis, P. Žekevičius, P. Šliužas; po 1 — Jokūbas N. N., L. Liego, E. Pruzdzis, J. Milukas, A. Oleksevich. Viso surinktas $ 217.—.

PAMALDOS

Sekmadienį 10,15 val. ryte bus atlaikytos iškilmingos lietuviškos pamaldos Buen Pastor koplyčioje Virasoro ir Laprida gatvių sankryžoje. Nepamirškime rugpiūčio 6 d., sekmadienį, atvykti bažnyčion su visa šeima. Pamaldos bus už per paskutinį karą žuvusius lietuvius. Po pamaldų bus atgiedota "Libera" ir "Viešpaties Angelas".

APLANKYKIME LIGONĮ

Jau kuris laikas, kaip serga Jurgis Jurkštis, kuris skaudžiai ištiktas paralyžiaus guli lovoje. Jis gyvena Pueblo Nuevo, netoli upės. Pažįstami kviečiami jį aplankyti ir ligoje suteikti paguodos. Geras ženklas, kad susipratę lietuviai jį savo aukomis parėmė.

RŪTŲ ŠVENTĖ IR PŪSLIŲ BALIUS

Teko nugirsti, kad Rosario Lietuvių Bendruomenė rengia šį tą naujo, būtent rugsėjo mėnesį yra numatyta surengti **Rutų Šventę** ir **Pūslių Balių**. Kas ten bus, kokia šventė, tai teks korespondentui laukti, kol sužinos visas smulkmenas ir galės vėliau rosariečiams pranešti. Tad iki...

BERISSO

"PRAKEITI PINIGAI"

Liepos 15 d. Berisso Lietuvių Dr-ja "MINDAUGAS" Ukrainiečių salėje, Montevideo 1088, suruošė šaunų vakarą su įdomia komedija "Prakeikti Pinigai". Sceną paruošė p. T. Slapšys. Įvairius vaidmenis įtikinamai atliko: pp. J. Staskūnas, A. Marcinkevičienė, O. Semėnaitė, V. Stundžia, P. Strola, K. Pilka, K. Janionis, A. Miselis. Vakaras sutraukė daug lietuviškos publikos.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

..● **V. Sadžiui, Mendoza:** Kai tik gausime "Lietuvių Kalbos Vadovą", vieną Jums rezervuosime. Jo kaina — 4.50 doleriai.

MŪSŲ MIRUSIEJI

A. A. HILARAS KONDRACKAS

Liepos 12 d. Bs. Aires po ilgos vidurių ligos mirė lietuvis Hilaras Kondrackas. Velionis buvo kilęs iš Kauno, į Argentiną atvyko 1926 m. Buvo nevedęs. Jo laidotuvėmis pasirūpino Edmundas Gailevičius. Palaidotas Chacarita kapuose. Iškilmingos pamaldos už velionies vėlę įvyks lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje Avellanedoje rugpiūčio 5 d.

A. A. EUGENIJA KEBLAITIENĖ

Liepos 25 d. Buenos Aires'e, eprūpin-

Liepos 25 d. Buenos Aires'e, aprūpinvė ir pavyzdinga šeimos motina Eugenija Adomaitytė Keblaitienė. Velionė buvo gimusi 1909 m. Sintautų parapijoje, Suvalkijoje, Veršių km. dar yra tebegyvi jos tėvai ir dvi seserys. Į Argentiną atvyko 1930 m., kur sekančiais metais ištekėjo už Justino Keblaičio. Didžiam nuliūdime paliko savo vyrą, sūnų Zigmą (16 met.) ir dukterį Mariją Česlovą (13 met.). Palaidota su didelėmis iškilmėmis liepos 26 d. Chacarita kapuose.

A. A. ANTANINA LANGIENĖ

Po trumpos, bet sunkios ligos Muñiz ligoninėje liepos 27 d. mirė Antanina Langienė, gyvenusi Villa Diamante. Mirė turėdama 60 metų. Paliko nuliūdusius vyrą ir ištekėjusią dukterį. Palaidota liepos 28 d. Flores kapinėse. Teisisi ramybėje!

MIRĖ PRANAS PAŠKAUSKAS

Liepos 25 d. Alvarez ligoninėje, Buenos Aires, mirė 59 metų amžiaus lietuvis Pranas Paškauskas. Velionis buvo kilęs iš Gaižgalės km., Juodupės vals., Rokiškio aps. Lietuvoje paliko žmoną ir vaikus. Su religinėmis apeigomis palaidotas liepos 28 d. Flores kapuose.

Mūsų artimam bičiuliui a. a. Domininkui Čėsnai mirus, jo žmoną, vaikus ir gimines nuoširdžiai užjaučia

PETRONĖLĖ IR PETRAS LEVANAVIČIAI

Dėl taip ankstybos a. a. Eugenijos Adomatytės Keblaitienės mirties jos liūdintį vyrą Justiną, sūnų Zigmą ir dukrą Mariją Česlovą giliai užjaučia

Pijus ir Uršulė Sakalauskai
Valentinas Račiūnas
Palubinskų šeima

LAIC PRAŠO SIUNTINĖTI IŠKARPAS

Stambiausieji laikraščių iškarpų rinkimo biūrai nepajėgia pilnai surinkti tik vienos didelės valstybės spaudos atsiliepimus vienu ar kitu klausimu. Antra vertus, toksai aptarnavimas brangiai kainuoja.

Todėl LAIC prašo visus politine akcija sudomintus lietuvius siuntinėti vietos spaudoje ir žurnaluose pastebėtus straipsnius apie Lietuvą, lietuvių ir baltiečių pastangas ir kovas, apie įvykius surištus su Lieuvos išlaisvinimo klausimais. Persiunčiant, prašome nurodyti laikraščio vardą, vietovę, datą ir puslapį. Iškarpas siusti šiuo adresu: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7.

Sportas

Š. m. liepos 9 d. klubo "Vytis" pastangomis, Lietuvių parapijos sode įvyko draugiškos orinio (Volle-ball) rungtynės tarp trijų sporto klubų: "Vytis" "Checoslovaquia" ir "Grandis". Loši mas praėjo labai gyvai prie didokos publikos.

Pirmoji vieta atiteko sporto klubui "Grandis", laimėjusiam prieš "Checoslovaquia" rezultatu 2 : 0 (15/2—15/5) ir prieš sporto klubą "Vytis" — 2 : 0 (15:2 — 15:8 — 15:11 — 15:6).

Antroji vieta atiteko sporto klubui "Vytis", laimėjusiam prieš "Checoslovaquia" 2:0 (15:5 — 15:9) pasekme.

, Trečioje vietoje liko čekoslovakų komanda, nelaimėjusi nė vienų rungtynių. Rungtynėms pasibaigus, "Vyčių" klubo pirmininkas L. Stankevičius padėkoja Čekoslovakų sporto klubui už draugiškas rungtynes ir visų lietuvių sporiininkų vardu įteikė jiems C. Verax knygą "LITUANIA ENTRE FUEGO CRUZADO" su atatinkamu tai dienai pritaikintu įrašu.

Sporto klubas "Vytis" yra padaręs didelę pažangą orinio žaidime. Atsižvelgiant į tai, kad "Vyčiai" pradėjo lošti orinį tik prieš pusę metų, šis jų pirmas laimėjimas aiškiai parodo, jog "Vyčiai" dirba.

SPORTO KLUBO "GRANDIS" ŠIŲ METŲ ŽAIDIMŲ PASĖKOS:

"Grandis" lošė krepšinį prieš: "Olimpo" — 24/26, "Podesta" — 35/26, "Victoriano Arenas — 24/28, "El Porvenir" — 37/39, "Huracan" — 42/27, "Victoriano Arenas" 30/34, "Pampero" — 28/46, "Estrella de Berisso" — 27/37 ir "Estrella del Sur" — 22/21.

Kaip iš rezultatų matome, sporto klubas "Grandis" turi ir laimėjimų ir pralaimėjimų. Atsižvelgiant į tai, kad mūsiškai žaidžia be jokių treniruočių (nėra savos krepšinio aikštelės), šis ju laimėtų ir pralaimėtų rungtynių santykis duoda gerų vilčių.

GAUTOJI PER BALF ŠALPA VOKIETIJOJE

Per 1949 m. gauta ir išdalinta per BALF šalpos:

	svarų		vertės
Maisto	36.660	$	24.126,45
Rūbų ir avalinės	96.987	„	82.681,60
CARE paketų ..	209	„	1.969,00
Per 1950 m. 1-mą pusmetį:			
Maisto	3.036	$	1.050,48
Rūbų ir avalinės	98.271	„	90.283,00
CARE paketų ..	243	„	2.193,00

Viso gauta ir išdalinta už $ 202.303,53

Liet. Pamaldos Montevideo Mieste

vyksta antrąjį mėnesio sekmadienį 10 val. Švč. Jėzaus ir Marijos Širdžių parapijos bažnyčioje, Posolo 4025, pustrėčios kvadros nuo avda. Gral. Flores.

KAZIMIERAS STANKŪNAS
Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo
DIRBTUVĖ
(Trasfilación de caños metálicos)
Martiniano Leguizamón 3132,
Capital — T. E. 68 - 9685

Šulnis ir Geigas
DIDELIS KĖDŽIŲ FABRIKAS
Chile 765 Humberto I 1956
T. E. 20-9578 Avellaneda

Didelis Lietuvių Bičiulis
Dr. CHARLES M. SMART
DANTISTAS
Priėmimo valandos: 9.30 - 12 ir 14.30 - 16.
Córdoba 991, piso 5 Dep. B, Cap
T. E. 31 - 7060

Foto "PABLO"
★
FOTOS
EN ESTUDIO
Y A DOMICILIO
★
COPIAS
REPRODUCCIONES
AMPLIACIONES
★
VENTA DE ROLLOS
★
PASAJE CHICAGO 982
Media cuadra de la Parroquia

Dr. A. Krichmar
DANTISTAS
Priima ligonius dviejuose moderniuose kabinetuose:
Arengreen 709, Cap. T. E. 60-5335
nuo 9 iki 11 val. ir
Av. Galicia 814 - Avellaneda
T. E. 20 - 8102
nuo 14 iki 20 val.

Paryžiaus universiteto diplomuotas gydytojas
Dr. Emilio Cura
Vidaus ligų specialistas
Hospital Rawson ir Hospital Vecinal de Lanus gydytojas, priima ligonius savo privačiuose konsultoriumuose nuo 16 iki 20 val.:
URUGUAY 763 AVELLANEDA
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais;
SARMIENTO 4143 LANUS
antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais

LIETUVIŠKAS
KĖDŽIŲ FABRIKAS
Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams
Bronius Eidukonis
Savininkas
Salta 265, Sarandi. T. E. 22-5461

METALO IŠDIRBINIŲ FABRIKAS
"LANCERO"
Marca Registrada

Industria Argentina
Gaminami įvairaus dydžio metaliniai
archyvai
kartotekos raštinėms ir draugijoms
spintos
Vienintelis fabrikas P. Amerikoje, gaminąs iš šalto metalo didžiuosius
varžtus
veržėklius industrijai
KAZIMIERAS DEVEIKIS-PIPIRAS
Pozos 254, Avellaneda
T. E. 20-9758 - Particular: 20-9758

Liet. Pamaldos Rosario Lietuviams

Kas sekmadienį Buen Pastor koplyčioje, Laprida ir Virasoro gatvių sankryžoje, 10.15 val. Aukštumas: San Martin 2900.

MAŠINŲ FABRIKAS
ŠALTAM METALO APDIRBIMUI
Kniedžių, Varžtų ir Veržkelių
Fabrikas
Marca Registrada
Vladas Urbietis
MORON 3596
(Altura Pavón 3500)
T. E. 241-0116 LANUS

Tėvynė

Prieš keletą metų, gyvendamas Vokietijoje apgriuvusiuose barakuose, dažnai matydavau tėvelį liūdną ir net apsiverkusį. O dar dažniau girdėdavau iš jo lūpų tą žodį — tėvynė. Tėvynė pavergta, tėvynė kenčia, tėvynė naikinama... Supratau, kad tas žodis labai gražus ir reikšmingas, bet jo tikrosios prasmės nežinojau. Maniau, kad mano tėvelio ir mamytės tėvynė yra Lietuva, nes jų tėvai yra ten likę, o mano tėvynė čia, kur gyvena mano tėveliai.

Buvau mažas ir maža tesupratau. Kas yra tėvynė, man paaiškėjo tik pradžios mokykloje. Vieną dieną per istorijos pamoką mokytojas, bepasakodamas apie Lietuvos garbingą praeitį, apie jos grožį ir dabartines kančias, taip susigraudino, kad mes visi pastebėjome per jo veidą nuriedančią didelę ašarą. Mums buvo neaišku, kodėl tas žodis tėvynė taip sugraudino mokytoją, kurio tėveliai, broliai ir sesutės taip pat gyveno drauge su juo.

Mes paprašėm, kad paaiškintų plačiau apie tėvynę.

Mokytojas maždaug taip kalbėjo: Ne, vaikučiai, ne visuomet tėvyne galima pavadinti tą šalį, kur esate gimę ir augę, ar kur jūsų tėveliai gyvena. Negalima pavadinti tėvyne ir tos šalies, kur žmogui gera gyventi, kur jis gali skaniai pavalgyti, gražiai apsirengti, minkštai pamiegoti. Kiekvieno žmogaus tėvynė yra tas kraštas, kur jo tėvai, seneliai ir proseneliai nuo amžių gyveno: kur kiekviena to krašto žemės pėda jų prakaitu ir krauju apšlakstyta; kur protėviai, gindami nuo priešų, savo galvas padėjo... Taigi ir visų lietuvių, kur jie bebūtų ir kaip begyventų, pirmoji ir tikroji tėvynė yra Lietuva. Lietuvoje ilsisi mūsų senelių ir prosenelių kaulai. Ten žuvo mūsų narsieji kunigaikščiai kovose dėl laisvės. Ten milžinkapiai, ten piliakalniai, ten sukilėlių kalneliai, ten mūsų gražiosios bažnyčios ir pakelių kryžiai-Rūpintojėliai; ten visa mūsų garbingos tautos istorija, jos madžiaginiai ir dvasiniai turtai. Brangūs yra mums Lietuvos miestai su sostine Vilnium ir Aušros Vartais. Miela mums senoji lietuviška kalba malonios liaudies dainos, gražios senelių pasakos, brangūs tautiniai papročiai. Niekas nepakeis lietuviui Lietuvos gamtos grožio. Niekur kitur jis neras Nemuno, tekančio į gintarinę Baltijos jūrą. Ten baltažieviai berželiai puošia, lyg rūta žaliąsias girias, ten blizga, lyg sidabras, skaidrieji ežerai ežerėliai, ten kalnai ir kalneliai, gėlėti slėniai ir pievos, ten sodai žieduose paskendę. Ten vyturių pulkai ir lakštingalų giesmės linksmina nuo sunkių darbų išvargusius žmones.

Štai, kur mūsų tikroji tėvynė. Taip, kaip kiekvienas jūsų turite tik vieną tikrąją motiną, taip ir kiekvienas žmogus turi tik vieną tikrąją tėvynę. Kaip kiekvienam vaikui jo motina yra geriausia ir brangiausia taip ir kiekvienam žmogui savoji tėvynė turėtų būti gražiausia ir brangiausia.

Dabar aš gerai suprantu, kas yra tėvynė ir kur ji yra. Nors aš savoj tėvynėj neilgai tegyvenau ir mažai ją tepažįstu, tačiau jos nepakeis man nei gražiausi, nei turtingiausi kraštai visame pasauly.

ALGIMANTAS ABRAMIKAS,
VI skyriaus mokinys.

Tėviškėlė Pavasarį

STASYS DŽIUGAS

Atsibudo džiaugsmas,
Laimė prisikėlė —
Kaip paparčio žiedas
Mano tėviškėlė.

Linksmas vyturėlis
Laukuose čirena.
Kaip melsva žibutė
Tėviškėlė mano.

Ryto saulėj tviska
Jos takai gėlėti...
Kaip man tėviškėlės,
Kaip jos nemylėti.

Visam pasauly mažieji skaito vaikų laikraštėlį "EGLUTĘ". Joje daug gražių skaitymų ir eilių.

"LAIKAS" patarpininkauja norintiems ją užsisakyti.

SKAIČIAVIMO PAMOKOJE

Mokytojas: Šeši vaikai nuėjo vasarą prie upės. Dviems iš jų mama buvo uždraudusi maudytis. Kiek vaikų maudėsi?

Visi mokiniai: Šeši!

GERIAUSIAS LAIKAS OBUOLIAUTI

Mokytojas: Jonai, tu nesiklausai, ką aš pasakoju. Koks laikas geriausias obuoliauti?

Jonas Kai nėra šeimininko namie ir šunes pririšti! — atsako mokinys.

★

Svečiuose

—Jonuk, kodėl nevalgai saldainių ar pyragaičių?

—Dėkui, tetut: jau pilnas pilvas.

—Tai į kišenius įsidėk, namo parneši.

—Dėkui, dėkui, — kad jau ir kišeniai pilni...

Lietuviška Stiklo Įmonė
Gaminami ir parduodami gražiausio stiliaus stiklai restoranams, viešbučiams, klubams, kavinėms ir šeimoms pilnais sąstatais ir dalimis. Išnuomojami asadoms, piknikams ir dideliems pokyliams.
Savininkai
P. VIDŪNAS, A. MASIULIS, VL. PALAČIONIS
Centras:
Zavaleta 551, Capital. T. E. 61-8765
Skyrius:
Dr. Juan Madera 1694 — Capital
T. E. 61-8690

PRITYRUSI MODISTĖ
Onutė Zupkienė
Gral. Aguilar 1253 Montevideo

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ
Savininkai
Mikelionis ir Gelbuda
Martinez Rozas 971
Villa Crespo Buenos Aires

ELEKTROS INSTALACIJA
Namuose ir dirbtuvėse. Įvairių elektrinių prietaisų bei motorų taisymas
P. Mačernis
Isleta 3865 4 de Junio

Pirmaeilis Moterų Grožio Salonas
KIRPYKLA "LA RUBIA"
Savininkė:
Ona Kasparienė
SOLER 3441
Buenos Aires T. E. 79-2528

Vyriškų ir moteriškų rūbų
SIUVYKLA
Vacys ir Viktorija Andriuškevičiai
Posadas 1481,
Capital T. E. 42-8615

TALLER MECANICO EN GENERAL
Taisomi visų rūšių automobiliai ir sunkvežimiai, sutvarkomi karboratoriai ir t. t.
Darbas atliekamas sąžiningai ir garantuotai
J. Sudnius ir D. Reale
Entre Rios 1866, Capital
T. E. 23 - 0903

Inž. JONAS ČEKANAUSKAS
Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas. Gaminama automatinėmis staklėmis
BRANDZEN 2555
AVELLANEDA T. E. 22-9264
T. E. Particular: 22, Avellaneda 7812

Jei siuvėjas reikalingas,
Būk taupus, ekonomingas:
Drąsiai ženki pas NENIŠKĮ,
Negaišuodamas nė biškį.

Siuva jis ir miesto frantams
Ir įtinka elegantams.
Nors pigiai paims siuvėjas,
Džiaugsies, į svečius nuėjęs!

JUOZAS NENIŠKIS
DIDELIS ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS
CESPEDES 2485 (altura: Cabildo 1200)
Belgrano, Buenos Aires T. E. 73, Pampa 2916

MECHANINĖ DIRBTUVĖ
Veržeklių gamyba. Gaminamos štandartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Inž. JONAS RAMANAUSKAS
ANATOLE FRANCE 390
SARANDI T. E. 22 - 2034 AVELLANEDA

MODERNIŲ VITRINŲ IR KRAUTUVIŲ ĮRENGIMŲ FABRIKAS
Įvairaus dydžio lentynos ir baldai vaistinėms, baltinių krautuvėms, barams ir t. t.
Kazimieras Kaminskas
Trelles 1543-47
Altura Gaona 2400
T. E. 59-1918 Buenos Aires

Rudolfo Kureikio
LIETUVIŠKA KIRPYKLA
BRASIL 800 4 DE JUNIO
(priešais Lietuvių Salę

Nauja Moteriškų Rūbų
SIUVYKLA
ELENA GRIGALIŪNAITĖ
modistė
Paraguay 734 Avellaneda

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA
"EUROPA"
Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui
Jonas Motekūnas
Savininkas
Curupayti 230-32, Gerli, Avellaneda
T. E. 241, Lanus 0933

FUNDICION PRADO
Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados. Matrices de todas clases y para toda Industria
Eduardo Jusys
MOLINOS DE RAFFO 473
Telefono: 22 53 05 - Montevideo

Alfonso Bartašiūno
Metalų liejimo ir apdirbimo Įmonė
ZAPICAN 2789
Telefono: 23 7 48 Montevideo

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ
Didelis pasirinkimas
Juozas Kučinskas
Savininkas
Gral. Roca 700 Avellaneda

Diplomuota Modistė
Magdalena Tumosienė
Priima įvairius sezoninius ir proginius užsakymus
Sarmiento 510 Avellaneda

Mechaninė Dirbtuvė
Gaminami varžtai ir matricos.
Taisomos įvairios mašinos.
Jonas Leščinskas
Rep. Argentina 852 4 de Junio

BALDŲ FABRIKAS
Gaminami visų rūšių ir stilių baldai
Antanas Girdauskas
Savininkas
Hernandarias 1721, Buenos Aires

LIETUVIŠKA BALDŲ DIRBTUVĖ
Gaminami įvairių rūšių baldai valgomiesiems - miegamiesiems ir t. t.
Savininkas
Nikodemas Skrandžius
LUZURIAGA 750
Buenos Aires T. E. 21-2577

FOTO EMILIJA
Atliekami įvairūs foto darbai
Emilija Jasiukynienė
Savininkė
NOGOYA 2969
Villa del Parque T. E. 50-7319

KĖDŽIŲ FABRIKAS
Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. - Didelis pasirinkimas.
Juozas Juška
Savininkas
R. GUTIERRES 1948
Avellaneda T. E. 22-5137

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo DIRBTUVĖ
Priima įvairius užsakymus
Antanas Barzdžius
Savininkas
Av. Alvarez Jonte 1657
Buenos Aires T. E. 59-5248

VALGYKLA IR RESTORANAS
Sveiki valgiai, greitas ir mandagus patarnavimas.
Savininkas
Josė Mitura
La Rioja 2219, Villa Porvenir,
Avellaneda — T. E. 20-9380

V. Rasiūno Optika
Gral. Mariano Acha 876 - MORON
Darbo valandos: Penktadienį 16—18, Šeštadienį 13—17 ir Sekm. 13—16 v.
Patogiausias susisiekimas col. 10
(iki klubo "Pomona")

"Lietuvos Aidai"
Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.
Radio Mitre LR6
Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

Modas Survila
ESMERALDA 823 T. E. 31-8446

ALMACEN
ANTONIO BUNDINIS
CANNING 1706, CAPITAL
T. E. 72-4020
Lietuviams, perkantiems daugiau kaip už 50 pezų, daroma 10 % nuolaida.

CASA MUSKETAS
Oficialus atstovas radio aparatų Victor y Marconi
★
Plokštelės
Pianai Sanabria 2790-92
Akordeonai Capital
Armonikos T. E. 50-5948

M. Valantinas
Firmos WARREN S. Atstovas
Isleta 3643 — Valentin Alsina
Parduoda ant išsimokėjimo žibalines ir elektrines virtuves (cocinas), kambariams šildyti krosnis (estufas), šaldytuvus (heladeras), ventiliatorius ir kitus namų reikmenis.

LIETUVIŠKA VALGYKLA RESTORANAS
Kazimieras Duda
Savininkas
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai.
Mandagus ir greitas patarnavimas
Pedro Mendoza 2117. T. E. 21-2952

KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ
M. Šlikas
PASAJE BLANDENGUES 3015
(altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Jeigu nori pirkti arba parduoti
LOTĄ
bet kokio dydžio ir bet kokioje vietoje, kreipkis į
Antonio Zidelis
J. A. ROCA 854
HURLINGHAM, FCNGSM

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė
Gaminami nauji ir taisomi seni batai
Savininkas
Juozas Šnipas
Cabildo 651
Villa Porvenir Avellaneda

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS
"LIT"
Didelis pasirinkimas. - Išpildomi įvairūs užsakymai. - Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas
Jonas Aukštikalnis
Vienas iš pirmųjų lietuvių, praskynęs kelią šiai pramonės šakai Argentinoje
Posadas 23 Avellaneda
T. E. 20, Wilde 7831
(aukštuma Avenida Mitre 4500)

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ
Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Kainos labai prieinamos.
Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires
T. E. 60-2784

MR.A.J. RUZANCOVAS,
LITHUANIAN BIBLIOGRAPHIC SER.
203 MADISON STREET,
WESTVILLE, ILLINOIS
EE.UU.

Buenos Aires Avellaneda

Andrius Ališauskas ir Vladislava Ališauskaitė

Šio "LAIKO" numerio Garbės Leidėjai yra ponas Andrius Ališauskas ir panelė Vladislava Ališauskaitė.

P. ANDRIUS ALIŠAUSKAS yra gimęs ir augęs romantiškame, kalnais ir ežerais išpuoštame, Aukštaičių krašte, netoli Ukmergės. Lietuvišką žemę jis išvydo 1895 m. Brazgių km., Žemaitkiemio valsčiuje gausioje vidutinio ūkininko šeimoje. Iš jaunystės linkęs į moksią jis daug skaitė, nors lietuviškų knygų tada nelengva buvo gauti Išmokęs amato turėjo ir daugiau pinigų knygoms įsigyti. Užėjus pirmajam Pasauliniui Karui buvo pašauktas rusų kariuomenėn, bet tuo tarpu Lietuvą jau užėmė vokiečiai ir jis, rusų visa širdimi nemėgdamas, liko Lietuvoje. Atsikūrus Nepriklausomai Lietuvai, jis visokeriopai pagal savo išgales prie jos kilimo stengėsi prisidėti. Vedęs persikėlė gyventi į Ukmergę, kur kurį laiką buvo zakristijonu parapijos bažnyčioj, vėliau, susikūrus kooperatyvui, jo kasininku. 1924 m. su visa šeima išvyko Argentinon, bet del klimato sąlygų šeimą greitai parsiuntė Lietuvon, o pats pasiliko dirbti čia, kad galėtų padėti savo trims dukterims išeiti aukštesnius mokslus ir aprūpintų jų ateitį. Pradžioje dirbo Rosario mieste, bet nuo 1926 m. iki šiol tebedirba Campanoje žibalo fabrike "Rafinadora de Petroleo", kaip specialistas riebalų apdirbime. P. Ališauskas, nors gyvendamas toli nuo lietuviškų centrų, bet visuomet mėgsta lietuvišką kultūrinį darbą ir jį visomis išgalėmis remia. Bevcik prieš du metus iš Vokietijos atsikvietė savo vienintelę laisvėje likusią dukterį, kuri dabar su juo gyvena Campanoje, ir brolį, kuris vėliau išvažiavo Kanadon. Angentinoje p. Ališauskas turi dar savo du brolius ir du pusbrolius.

Panelė VLADISLAVA ALIŠAUSKAITĖ gimusi ir augusi Ukmergėje. Pirmą kartą dar visai maža buvo Argentinoje ir grįžusi su motina ir kitomis dviem sesutėmis vel apsigyveno tame pačiame mieste. Ten baigusi gimnaziją, vėliau mokėsi Kaune Raudonojo Kryžiaus Seserų Kursuose, kuriuos baigusi buvo paskirta dirbti Vytauto Didžiojo Universiteto klinikose Kaune. Antrą kartą užeinant raudoniesiems okupantams p. Ališauskaitė su visu tos ligoninės personalu buvo išvežta Vokietijon. Pasibaigus karui ji dirbo tremtinių ligoninėje Kemptene. Iš ten susisiekusi su savo tėveliu, gyvenančiu Argentinoje buvo jo atkviesta. 1948 m. spalių 3 d. antrą kartą pasiekė Argentinos krantus. Dabar p. Ališauskaitė yra savo tėvo, kuris visą laiką vienas gyveno, paguoda ir senatvėje parama. Ji atvažiavusi taip pat tuoj įsijungė į kultūrinį lietuvių darbą, dalyvaudama Lietuvių Tautinio Ansamblio chore, vaidinimuose ir tautiniuose šokiuose. Ji labai mėgsta spaudą ir, mokėdama kelias svetimas kalbas, skaito žymiausius pasaulinius rašytojus.

"LAIKO" redakcija ir administracija sveikindama savo naujuosius Garbės Leidėjus linki jiems geriausios ateities ir tarią nuoširdų lietuvišką ačių.

"Laiko" Garbės Leidėjai

ANDRIUS ALIŠAUSKAS IR VLADE ALISAUSKAITĖ, Marija ir Juozas Ališauskai, Jonas Aukštikalnis, Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė", Emilija ir Antanas Braziai, Emilija Cekanauskienė, Katalina ir inž. Jonas Cekanauskai, Kazimieras Čibiras, Vanda Cikštienė, Juozas Daugirdas, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidukonis, Adolfina M. Geigaitė ir Juozas P. Šulnis, Laimutė E. Šlapelytė-Graužinienė ir Dr. Kazimieras Graužinis, Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras P. Amerikai, Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Dr-ja, Adelė ir Vincas Grigaičiai, kun. Stanislovas Grigaliūnas, Valerija ir Kazimieras Kaminskai, Ona Kasparienė, Adolfas Kaušinis, Povilas Miliauskas, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Rosario Lietuvių Šv. Kazimiero Dr-ja, Uršulė ir Pijus Sakalauskai, Marija ir Kazimieras Stankūnai, Marija ir Petras Šantarai, Paulina ir Vladas Urbiečiai.

Šio nr. Garbės Leidėjai Andriui Ališauskas ir Vladė Ališauskaitė Aušros Vartų parapijos sode. Už jų matyti Seselių Kazimieriečių vienuolynas ir (visai dešinėje) Lietuvių Salė Avellanedoje. (Foto Pablo)

PAŠVENTINO NAUJĄ NAMĄ

"LAIKO" garbės leidėjas, Vitrinų fabriko savininkas p. Kazimieras Kaminskas liepos 22 d. šventino savo naują 2 aukštų namą. Religines apeigas atliko kun. J. Margis M.I.C. Jaukios lietuviškos vaišės tęsėsi dvi dienas. Žinomas akordeonistas ir muzikos instrumentų prekybininkas p. Leonas Mušketas su gabiu 9 metų sūneliu Rikardu patiekė gražios lietuviškos ir klasiškos akordeono muzikos. Nemažai visus stebino muzikiniai gabumai jauno šeimininkų sūnaus Artūro. Iš šeštadienį dalyvavusių daugiau kaip šimto svečių pažymėtini: pp. K. Šulnis su šeima, St. Šulnis su šeima, J. Petronis su šeima, A. Markunas su šeima, J. Markunas su šeima, J. Markunas su šeima, J. Čikštas su šeima, Br. Eidukonis su šeima, I. Aukštikalnis su šeima, K. Vanagas su šeima, J. Dovidonis su šeima, P. Dobkevičius su šeima, J. Sudnius su šeima ir daugelis kitų.

LIETUVIŲ LIAUDIES MENO PARODA AVELLANEDOJE

Liepos 22 d. ir 23 d. šalutinėse Lietuvių Salės patalpose Avellanedoje gausi lietuvių ir lietuvių draugų publika turėjo progos aplankyti nepaprastai gražią lietuvių liaudies meno parodą, prie kurios suruošimo bendradarbiavo žinomiausi kolonijoje liaudies meno specialistai ir dailininkai. Trejose salėse buvo išstatyti liaudies darbo meniški rankšluosčiai, staltiesės, lovatiesės, kilimai, takai, juostos, tautiniai įvairių sričių drabužiai, liaudies religinė ir profaninė skulptūra, lėlės, įvairūs įrankiai, rankdarbiai ir kt. Svarbiausioje salėje, prie Vytauto Didžiojo biusto buvo meniškai vieno lietuvio paruoštoje urnoje išstatyta Lietuvos žemės sauja, kurią su savim iš Tėvynės nuo bolševikų bėgdama atsivežė vyriausioji parodos rengėja p. Antanina Mikelionienė. Šalia lietuviškos žemės stovėjo lietuviškas kryžius, Rūpintojėlis, gintaro išdirbiniai ir kiti būdingi Lietuvos liudininkai.

Plačiau apie parodą bus specialus straipsnis sekančiame "LAIKO" nr.

A. KAZLAUSKAITEI 20 METŲ

Liepos 9 d. sukako 20 metų amžiaus žinomai Šv. Cecilijos Choro narei p-lei Albinai Kazlauskaitei, Kurt Lattė y Cia. firmos tarnautojai. Jos tėvai Elena Šukevičiūtė ir Petras Kazlauskai, nuolatiniai "LAIKO" rėmėjai, ta proga liepos 8 d. savo namuose, Nueva Pompeya, surengė lietuvišką pobūvį, kurio metu pavyzdingą ir susipratusią lietuvaitę sveikino Šv. Cecilijos choras, giminės ir bičiuliai. Svečių tarpe pažymėtini: J. Aleškevičius su šeima, N. Leipus su šeima, K. Patejūnas su šeima. J. Ascila su žmona, B. Baroniūnas su žmona, S. Pakalniškis su žmona, P. Jagelaitienė su dukra Monika, P. Tankūnienė su dukra Onute, A. Žekytė, J. Juškaitė, G. Kliaugaitė, A. Mikučionytė, E. Gvaldaitė, N. Krivickaitė, G. Pratasevičiūtė, G. ir E. Kišonytės, p-lės Virgailytės, M. ir J. Pina, D. Khan, M. C. ir M. Buendia, J. Daugirda, S. Eidietis, K. Katinas, K. Arasimavičius, K. Gelbuda, J. Maslaveckas, K. Balsys, A. Slenčiauskas, A. Aleksa. K. Dubickas, A. Mikučionis, B. Deveikis, J. Sveiteris, R. Džavecka, V. Kondratas, P. Šukys, K. Tamošaitis, E. Sopp ir kt.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE
TREČIASIS SKYRIUS

Draugijos 36 metų gyvavimui atžymėti Rugpiūčio 12 d. 20 val. 30 min. Čekoslovakų salone, Choele Choel 2048, Villa Castellino, ruošia didelį

VAKARĄ

Programoje: Vaidinimas, tautiniai šokiai, sporto akrobatika. Be to publiką linksmins Radio Belgrano komikai Josė Guaiman ir Cipriano Reyes (Riesa) su savo grupe. Programoje dalyvauja ir žinomi akordeonistai p. Leonas Mušketas su 9 metų sūneliu Rikardu, kurie išpildys naujus dalykus.

ŠOKIAMS gros M. Kolar orkestras. Maloniai kviečiame visus atvykti punktualiai.

S. L. Arg. 3-čiojo Skyriaus VALDYBA

Albinutė Kazlauskaitė

● LIUDA STRAUPYTĖ IR ANDRIUS RAMANAUSKAI drauge su Ponia Burokiene iš Sagastume Chico liepos 21 d. dalyvavo iškilmingose pamaldose už Ramanauskų ir Burokų šeimų mirusius Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje Avellanedoje. Po pamaldų svečiai apžiūrėjo Lietuvių salę ir liaudies meno parodą.

NAUJA LIETUVIŠKA FIRMA

Neseniai trys lietuviai: J. Mikalonis, S. Kaibutas ir P. Turelė Ciudadela priemiest., San Martin 120, įsisteigė karstų fabriką. Linkime jų firmai geros kloties.

Lietuvių šeima iš 6 asmenų ieško buto 2 kambarių ir virtuvės arba atskiro nedidelio namo. Pranešti "Laiko" redakcijai.

Šv. Cecilijos choras rugpiūčio 13 d., sekmadienį, rengia didelį vakarą, kuriame bus suvaidintas įdomus veikalas "SIBIRO MIŠKE", giedos choras ir solistai.

LAIKAS
"EL TIEMPO" Semanario Lituano
MENDOZA 2280, Avellaneda, Buenos Aires

Correo Argentino Casa Central
FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 4289
TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 4015

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 318870

Director responsable: Pbro. Casimiro Vengras. T. E. 20-9027 — Redaguoja Redakcinė Kolegija. Vyr. Redaktorius: Dr. P. Brazys. — Pinigus siųsti Administratoriui: Francisco Garšva. KAINA: Argentinoje metams $ 15, pusmečiui $ 8, atskiras nr. 80 centavų. Urugvajuje metams 4 Urugv. pezai. Kitur — metams 2 doleriai. Norint gautį "LAIKĄ" ORO PAŠTU, prie metinės prenumeratos reikia pridėti: Pietų Amerikoje 1 dolerį, kitur 3 dolerius.

III METAI — AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN 1950
LIEPOS (JULIO) 31 D., PIRMADIENIS Nr. 13 (29)

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI

Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė" $ 25, Albina Kazlauskaitė $ 20, Telesforas Mikalauskas $ 20, Grasilda Krivickienė $ 10, Simonas Lesniauskas $ 10, Motiejus Povilaitis $ 10, Edmundas Gaivičius $ 5, Ona Lipinskienė $ 5, Vincas Lukšys $ 5, Vaclovas Rymavičius $ 5, Stasys Kunca $ 2.

Visiems paskelbtiesiems ir nepaskelbtiesiems aukotojams "LAIKO" Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

DIDELĖ EKSKURSIJA

Pasinaudodami vaikų žiemos atostogomis "Laiko" Garbės Leidėjai ir žinomi fabrikantai p. p. Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai, p. p. Paulina ir Vladas Urbiečiai ir kun. dr. Kaz. Černiauskas M. I. C. padarė automobiliais 5000 klm. ekskursiją po Argentinos šiaurę. Kelionė pavyko laimingai ir geroje nuotaikoje. Aplankė 9 Argentinos provincijų sostines, žymiuosius miestus bei šiaip įžymybes, būtent Rosario, Santa Fe, Cordoba, Santiago del Estero, Rio Hondo (Termas,) Tucuman, Salta, Rosario de la Frontera, Jujuy, Humahuaca, La Quiaca, Cafayate, Adalgala, Catamarca, La Rioja ir kitas žymesnes vietoves. Buvo nuvažiavę net į Boliviją, kur aplankė Villazon miestą, pasižiūrėjo bolivijiečių gyvenimo ir jų skirtingų papročių. Sveikiname laimingai sugrįžusius. Plačiau įspūdžiais pasidalinti jie pasižadėjo kitame numeryje.

PAIEŠKOJIMAS

Stanaičio Stasio, kilusio iš Grauženų km., Veliuonos valsč., Kauno apskr., Veličkos Vlado ir kitų Veliuoniškių paieško St. Kunca: c. Rivadavia segunda 395, Ciudadela.

NAUJOS LIETUVIŠKOS ŠEIMOS

● Liepos 22 d. Lietuvių Uušros Vartu šventovėje moterystės sakramentą priėmė Stefanija Kerulytė su Steponu Bilas.

● Rugpiūčio 5 d. modistė Marija Žigaitė, "LAIKO" garbės rėmėja, išteka už girininko Jono Baliuko.

Naujosioms lietuvių šeimoms linkime daug asmeniškos laimės ir sėkmės lietuviškoms tradicijoms bei kalbai išlaikyti.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOJE

● Jonas Norbertas Marcinkevičius, Petro ir Elenos Šniokaitės Marcinkevičių sūnus iškilmingai pakrikštytas liepos 1 d. Krikšto tėvai: Liuda Žibulienė ir Vincentas Ratkus.

● Jonas Karolis Briedis, Juozos ir Kotrinos Rimdytės Briedžių sūnus, iškilmingai pakrikštytas liepos 9 d. krikšto tėvai: Felicija Keturakienė ir Alfonsas Simutis.

● Irena Regina Ieva Skiriūtė, Klemenso ir Reginos Zinkevičiūtės Skirių duktė, pakrikštyta liepos 23 d. Krikšto tėvai: Apolonija Zinkevičiūtė ir Antanas Vilutis.

DIENRAŠTIS "DRAUGAS" APIE ARGENTINOS IR URUGVAJAUS LIETUVIUS

Didžiausias ir plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis Š. Amerikoje "DRAUGAS" dažnai ir plačiai rašo apie Argentinos ir Urugvajaus lietuvius. Taip pvz. birželio 7 d. nr. rašo apie E. ir K. Gasevičių 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, apie rašytoją K. Čibirą, apie Rosario motociklininką V. Bagdžių ir kt. Birželio 5 d. nr. rašo apie "LAIKO" garbės leidėjus M. ir J. Ališauskus, apie "Birutės" Dr-jos suruoštą Motinos Dieną, apie "Vyčių" klubą ir Rosario lietuvių Susiartinimo Šventę. Ten pat rašoma apie Urugvajaus Lietuvių Kultūros Dr-jos daromą pažangą, p. Stanevičienės vedamą mokyklą ir kt. Birželio 3 d. nr. rašoma apie kun. K. Vengro M.I.C. 40 metų amžiaus sukaktį, apie pramonininkus inž. J. Čekanauską ir Vl. Urbietį, Kaz. Kybarto sūnų Afrikoje ir kt. Ten pat skelbia naująjį Urugv. liet. mokyklos tėvų komitetą ir rašo apie U. L. Tremtinių Vaikams Globoti Dr-jos veiklą. Birželio 9 d. nr. rašoma apie Tautinio Ansamblio gastrolę Rosario mieste, apie Šv. Cecilijos Chorą, apie J. Vaitekūną iš Berisso, E. Meilutytę — Janulienę iš Kordobos, apie sporto klubą "Grandis" ir kt.

Kaip žinoma, "LAIKAS" keičiasi korespondencijomis oro paštu ne tik su "DRAUGU", bet ir su kitais pasaulio lietuvių laikraščiais. Žinios, kurios patenka į "LAIKO" skiltis, dažnai dar prieš išspausdinimą išsiuntinėjamos oro paštu pasaulio lietuvių spaudai.

GRAŽUS DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

Liepos 16 d. Lietuvių salėje, Avellanedoje, Lietuvos Vyčių Klūbas surengė gražų ir turiningą Lietuvos didvyrių transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno 17-kos metų mirties minėjimą. Pradžioje trumpą atidarymo žodį tarė Vyčių valdybos narys K. Balsys, kviesdamas visus lietuvius pagerbti mūsų Tautos Didvyrius. Ypatingai gražią paskaitą apie Didvyrių gyvenimą ir jų reikšmę skaitė Vyčių mergaičių pirminkė A. Žiulytė. Klubo pirmininkas L. Stankevičius padeklamavo progai pritaikytą A. Kairio eilėraštį: "Į kraštą vardu — Lietuva". Klausytojams jau gerai pažįstama jauna pijanistė L. Martinėnaitė nuotaikingai išpildė pianu du Chopino kūrinius.

Po iškilmingosios minėjimo dalies buvo suvaidintas istorinis veikalas: "Kalinys". Tai vaizdelis iš Vytauto Didžiojo kovų su savo pusbroliu Jogaila, kur iškeliama kunigaikštienės tarnaitės, išgelbėjusios Vytautą iš kalėjimo, didvyriškumas ir pasiaukojimas. Pagrindinėse Vytauto, Vytauto žmonos Onos ir tarnaitės Danutės rolėse vykusiai pasirodė L. Stankevičius, J. Juškaitė ir A. Juknaitė. Taip pat gerai suvaidino A. Maniušis Goštauto (Vytauto draugo), V. Kindaravičius — Gerosios Minties, M. Valantinas — Juodosios Minties, M. Valantinas, V. Kindaravičius ir J. Norkus — Valiuko, Bytauto ir Augmanto vaidmenis. Režisavo ir vaidinimą sklandžiai pravedė P. Barišauskas, pranešinėjo K. Balsys. Tenka tik palinkėti, kad mūsų jaunoji karta ir toliau stropiai dirbdama siektų visose srityse kuo geriausių pasirodymų. Stv.

PADĖKA

Mūsų artimiausio bičiulio a. a. Domininko Čėsnos laidotuvėmis pasirūpinusiems Tėvams Marijonams, ypačiai kun. K. Černiauskui M. I. C. ir visiems kitiems, dalyvavusiems laidotuvėse ir pamaldose gilią padėką reiškia.

Petronėlė ir Petras Levanavičiai.

Akordeonistas Leonas Mušketas su 9 metų sūneliu Rikardu ir Artūru Kaminsku pp. Kaminskų naujojo namo šventinimo iškilmėse.

METINĖ AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOS ŠVENTĖ

Švenčiant aštuntasias Aušros Vartų parapijos bažnyčios metines rugpiūčio 6 d. 10.30 val. bus atlaikytos iškilmingos pamaldos, o 5,30 val. po pietų bus įvairus su įdomia programa minėjimas Lietuvių parapijinėje salėje. Visi tautiečiai kviečiami kuo gausiausiai tiek pamaldose, tiek salėje dalyvauti.